

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 123, ЧИСЛО 19, П'ЯТНИЦЯ, 6 ТРАВНЯ 2016 РОКУ

1893

Vol. 123, No. 19, FRIDAY, MAY 6, 2016

\$2.00

ПРОВІДНА ТЕМА ДНЯ

Як змінювали неякісний ген

Петро Часто

Наступним „гордієвим вузлом“ у процесі виходу з політичної кризи в Україні стала проблема реформування прокурорської системи, котра в роки президентства Віктора Януковича виконувала, на замовлення панівної тоді політичної сили, каральну функцію, замість правозахисної, а крім того, зверху до низу просякнута корупцією, свавільним зди́рством. На перший погляд може здаватися, що реформувати одну галузь легше, ніж всю державну машину, але насправді це завдання виявилось складнішим, ніж створення нового уряду. Проблема навіть породила гострий дотеп: мовляв, українське суспільство має в собі неякісний ген, на який медицина ніяк не може знайти ефективний лік, цей ген – Генпрокуратура.

Пропонувати кандидатуру на пост Генерального прокурора – конституційна прерогатива президента України. На жаль, практично це не означає безпомилкового рішення. Два попередні Генпрокурори, Віталій Ярема і Віктор Шокін, дорешти вбили довіря суспільства до прокурорської системи. Особливо В. Шокін, на звільненні якого вже навіть наполягав Державний департамент США, а Президент Петро Порошенко чомусь зволікав з цим до останньої хвилини. А в ту останню хвилину В. Шокін витіснив з Генпрокуратури Давида Сакварелізе і Віталія Каська, тих своїх заступників, котрі відважно почали докорінну реформу системи. Закономірно, діяльність В. Шокіна і небажання звільнити його кидало тінь на президента.

Тому експертні середовища, громадські організації і опозиційні фракції у Верховній Раді виявили особливу пильність щодо наступної кандидатури на пост генпрокурора, яку запропонував президент. Йшлося про голову фракції „Блок Петра Порошенка“ Юрія Луценка.

Суспільство насторожилося: П. Порошенко знову висуває „свою“ людину, попри те, що генпрокурор має бути постаттю, рівновіддаленою від усіх партій і політичних впливів.

Однак, тут була ще й об'єктивна перешкода. Згідно з чинним законодавством України, генеральним прокурором має право стати людина з вищою юридичною освітою і досвідом праці у правовій сфері не менше 10 років. Ні перший, ні другий умові кандидатура Ю. Луценка не відповідає. Щоправда, до правової сфери він подвійно близький, оскільки за президенства Віктора Ющенка очолював Міністерство внутрішніх справ, за президентства Віктора Януковича сидів в тюрмі, і хоч порушення, за яке його судили, було дрібне, але воно таки було, і тому Ю. Луценка лише амнестували, але судимості не зняли.

Чи є підстави підозрювати Президента П. Порошенка в тому, що він хоче бачити „сво-

(Закінчення на стор. 14)

У Конгресі США пропонують посилення санкцій проти Росії через окупацію Криму

ВАШІНГТОН. – 29 квітня у Палаті представників Конгресу США зареєстровано новий законопроект, який з'ясовує позицію США з приводу окупації Криму Росією, посилює санкції проти неї і пропонує іновачні методи для надання допомоги Україні. Законодавці Еліот Енгель (демократ, штат Нью-Йорк) і Адам Кінзінгер (республіканець, Іліной) запропонували законопроект, який підтримали 14 законодавців, включно з двопартійним керівництвом Українського кокусу в Палаті представників, які запропонували Акт про стабільність і демократію в Україні.

Автори законопроекту пишуть, що агресія Росії проти України підірвала суверенітет України і водночас загрожує довготерміновим інвестиціям США в цілісній, вільній і мирній Європі. Окупація Криму Росією – незаконна. Щодо цього питання політика Америки мусить бути чіткою, як у випадку багаторічної окупації Радянським Союзом країн Балтії, при одночасному збереженні трансатлантичної єдності.

Акт STAND (Stability and Democracy for Ukraine Act) – це новий підхід до всіх тих питань і дає ясно

зрозуміти, що США не стоятимуть бездіяльно у час, коли Володимир Путін залякує своїх сусідів, випробовує рішучість НАТО і намагається підірвати єдність західних країн.

Акт STAND посилює санкції проти Росії і відкидає будь-яку форму визнання панування Росії над Кримом. Він чітко визначає право України на самооборону і пов'язує будь-яке пом'якшення санкцій із своєчасним і повним виконанням Мінських угод. Законопроект кодифікує введені в дію указом Президента США санкції щодо Росії, а також підсилює режим санкцій шляхом обмеження можливостей їх обходити.

Законопроект вводить обмеження на передання Росії певних предметів і послуг військового призначення з боку країн-членів НАТО, які містять американські технології або компоненти, доти, поки вона силою окупує територію України або будь-якої країни-члена НАТО, поширює дію „Закону Магнітського“ на території, окуповані або контрольовані Росією, такі як Крим, Абхазія, Південна Осетія і Придністров'я.

„Голос Америки“

Ігор Гордійчук очолив військовий ліцей

КИЇВ. – Герой України Ігор Гордійчук став відомим усій Україні завдяки своїм героїчним діям з захоплення та утримання в ході бойових дій на сході України стратегічної висоти Савур-Могила.

12 серпня 2014 року розвідники І. Гордійчука прорвалися на Савур-могили, перебрали контроль над спостережним пунктом на її вершині та розпочали коригування артилерійського вогню. Для знищення українського загону було використано російську артилерію та загоны найманців з бронетехнікою, штурми Савур-могили відбувалися майже щодня. Захисники Савур-могили перебували у повній ізоляції – до найближчого українського підрозділу було 40 кілометрів.

24 серпня відбувся черговий штурм висоти, танки стріляли прямим наведенням, атаку було відбито з численними втратами противника. Наказ про відхід надійшов пізно ввечері 24 серпня, на той час Савур-могила була в щільному кільці. І. Гордійчук віддав наказ про відступ вночі 25 серпня після 12 діб оборони Савур-могили. Група пройшла по ворожих тилах близько 60 кілометрів та приєдналася до українських військ.

29 серпня група І. Гордійчука разом з рештою оточених українських сил пішла на прорив. По вантажівці, де перебували І. Гордійчук і сержант Сергій Стегар, було відкрито артилерійський та мінометний вогонь. І. Гордійчук (у непритомному стані), С. Стегар та ще кілька бійців були захоплені в полон російськими десантниками.

Полонених забрали, залишивши І. Гордійчука помирати на полі. Однак він вижив і з 1 вересня полковник перебував в реанімації нейрохірургічного відділення, переніс кілька операцій, зокрема у Вашингтоні та повернувся в стрій.

Начальник Київського військового ліцею ім. Івана Богуна Ігор Гордійчук. (Фото: Головне управління розвідки Міністерства оборони України)

Ще під час лікування наказом Міністра оборони України Степана Полторака І. Гордійчук був призначений на посаду начальника Київського військового ліцею ім. Івана Богуна. Як один з покищо небагатьох професійних українських військовослужбовців він вільно володіє німецькою та англійською мовами, пройшов курс навчання в штабному коледжі США. 26 квітня І. Гордійчук приступив до виконання своїх обов'язків.

Головне управління розвідки
Міністерства оборони України

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Дипломати провели форум

КИЇВ. – 27 квітня в Дипломатичній академії України відбувся Другий форум культурної дипломатії України „Культурна дипломатія та подолання конфліктів: глобальні уроки для успіху України”, який є спільною ініціативою Міністерства закордонних справ (МЗС) України та Київського бюро Інституту Кеннана. Захід складався з двох панельних дискусій та лекції спеціальної гості форуму д-ра Гелени Кейн-Фінн, віце-президента „American Council on Germany” (Нью-Йорк), виконуючої обов'язки заступника Державного секретаря США з публічної дипломатії (2000-2001). Учасники форуму напружували низку рекомендацій щодо виведення культурної дипломатії України на новий рівень ефективності та стратегічного планування. (МЗС України)

■ Українці вивчають англійську мову

КИЇВ. – За минулий рік Україна зробила прорив у світовому рівні володіння англійською мовою і ввійшла до сімки країн, жителі яких найактивніше вивчають цю мову, свідчить дослідження „EF English Proficiency Index”. Українці знають англійську краще, ніж французи, росіяни і турки, але гірше, ніж, наприклад, латвійці, чехи, румуни чи поляки. Загалом з 70 країн, що брали участь у дослідженні, Україна – на 34-му місці. Зацікавлення українців англійською мовою зростає на тлі проведення в 2016 „Року англійської мови”, який оголосив Президент Петро Порошенко. Освітня кампанія „GoGlobal” поставила за мету, щоб до 2020 року кожен п'ятий українець знав англійську мову. (BBC)

■ Вікторія Нуланд відвідала Україну

КИЇВ. – Виступаючи 27 квітня на пресконференції у Києві, помічниця Державного секретаря США з питань Європи і Євразії Вікторія Нуланд заявила, що під час зустрічей із народними депутатами України жодних конкретних дат щодо проведення виборів на непідконтрольних територіях Донбасу не називалося. Вона підкреслила, що громадянам Донбасу необхідно забезпечити право проведення справжніх виборів для обрання своїх власних представників, щоб вони могли знову приєднатися до демократичної спільноти в Україні. В. Нуланд заявила: „Пора садити за ґрати осіб, які надто довго грабували українське населення”. („Голос Америки”)

■ Гріґалашвілі не залишить поліцію

КИЇВ. – Керівник департаменту власної безпеки Національної поліції України Георгій Гріґалашвілі йде з посади. Про це 30 квітня повідомила керівник поліції Хатія Деканоїдзе. Але він залишається в поліції і буде займатися реформами поліції, а саме патрульною поліцією і атестаційним процесом. У листопаді 2015 року Президент Петро Порошенко надав Г. Гріґалашвілі українське громадянство для призначення його начальником департаменту внутрішньої безпеки, щоб боротися з корупцією всередині поліції. Раніше Г. Гріґалашвілі керував патрульною поліцією всієї Грузії. („Українська правда”)

■ Став чинним закон про захист інвесторів

КИЇВ. – 1 травня набув чинності закон „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів”. Цим документом підвищується рівень захисту прав інвесторів, зокрема через введення права уділовця подати позов у інтересах товариства про відшкодування шкоди, запровадження відповідальності посадових осіб господарських товариств у разі завдання збитків товариству їх неправомірними діями, а також запровадження інституту незалежних директорів, які будуть представляти інтереси уділовців в уділових товариствах. Тепер членами наглядових рад можуть бути тільки фізичні особи, а якщо член наглядової ради обраний як представник уділовця, то уділовець може змінити свого представника без проведення загальних зборів товариства. (УНІАН)

СЛОВО МУДРОСТІ

Як нації виходять з криз

Сергій Кримський

Нація — це історична особистість. Етнос перетворюється на націю тоді, коли стає суб'єктом історичного розвитку. І Україна саме в XVII ст., коли формувалася українська нація, стала суб'єктом світової історії. Козаки були головною військовою силою Європи в захисті проти турків. Майже при всіх європейських дворах військовою силою і охороною були козаки.

У мене є прижиттєве видання Вольтера „Козаки при дворі Людовика XIV”. І хоча цей твір не перекладався, та моя дружина добре французьку мову знала. Вона й допомогла прочитати. Так от, якось Людовікові донесли, що козаки випивають, гуляють і взагалі багато собі дозволяють, що пора привести їх до норми. І тоді французький король влаштував змагання для всіх військових, що були при його дворі. Найвправнішими вояками виявилися козаки. Вона завоювали всі перші місця! В результаті їх залишили в спокої і дозволили жити так, як вони хотіли.

Тарас Бульба читав Горація в оригіналі

У нас модно зараз казати: „Ось економіка виведе нас з усіх криз...”. Я нічого не маю проти економіки, але в жодну епоху, в жодній країні нація не виходила з кризи завдяки виключно економічним чинникам. Лише завдяки культурі, релігії, ідеї державності та національних інтересів.

Дивіться: XIV ст., найстрашніша епоха в історії Європи, чорна смерть (чума) викосила половину її населення, повсюди страшна продовольча криза — немає хліба. Чим відповідає людство? Ренесансом! Небаченим піднесенням культури! Те ж саме і в Україні після війн Богдана Хмельницького. З Руїни як виходять? Організовується Києво-Могилянська академія. В освіті здійснюється перехід на латину (її навіть в сільських школах викладають!). Коли до Тараса Бульби приїжджають сини з Києва, він каже: „І я Горація читав в оригіналі”.

У Котляревського інколи важко відрізнити, де українська мова, а де латина. От послухайте: „Енеус ностер маґнус панус і славний Троянорум князь блукав по світу, як циганус, ад те, о рекс, прислав нунк нас”. Перехід на латину насправді був переходом на загальноєвропейську мову культури. І саме тоді набуває поширення концепція Теофана Прокоповича про синтезу західно-європейської культури і слов'янської (потім цією ідеєю скористався Петро І).

Колишній чеський президент Вацлав Гавел висловився таким чином: „За сталінської диктатури ми сиділи в клітках, нас випустили — і ми опинилися в джунглях”. Як подолати оці джунглі? Лише високою духовністю. Духовність я розумію не лише як розвій культури. Духовність — це створення свого власного внутрішнього світу, своєї особистості, тому що Бог розмовляє з людьми через їх особистість.

Архетипи української нації

Коли ми говоримо про націю, то тут потрібна дуже точна наукова аналіза, котра має базуватися на тому, що я називаю архетипами. Архетипи — це наскрізні символічні структури, які є на всіх етапах розвитку тієї чи іншої нації, від початку і до нашого часу. Вони прокреслюють шлях вперед. Якщо говорити про архетипи української нації, то це насамперед кардіоцентризм, тобто філософія серця. Вся аргументація персонажів і героїв української історії базується на аргументах серця.

Саме серце розглядається Пантелеймоном Кулішем, як джерело національної ідеї, як джерело премудрості Божої. Премудрість Бога іде тільки через серце людини. Ця аргументація спостерігається ще в „Слові о полку Ігоревім”. Князь Ігор перед тим, як здійснити свій похід, „нагострив мужністю серце”. Аргументація філософії серця була постійною в українській літературі, духовності, менталітеті. І це є архетип, тобто наскрізна символічна структура.

Ще однією такою структурою є ідея софійності. У греків ідея мудрості була пов'язана з Логосом, з головою. В українській ментальності

ті мудрість зв'язана не тільки з головою, є ще й мудрість самих речей. Ця мудрість речей і зветься софійністю.

Православна релігія — теїстична, в її центрі не субстанція, не енергія, не якась матеріальна основа, як, скажімо, у індусів, а особистість Бога. Бог є особистістю православ'я, такою ж особистістю, як кожен з нас. Але якщо Бог особистість, а не субстанція і не енергія, то, в такому разі, як Його зв'язати зі світом? Тоді й згадали про античну концепцію софійності. Виходили з тієї ідеї, що речі і світ — це текст Бога. Це Божі слова, якими були створені усі ці речі. Вони зберегли інформацію про Боже слово.

Тому вивчення речей зовнішнього світу прилучає нас до Божественної мудрості. Цей світ є книгою Бога, мовою Бога. І треба тільки зуміти дійти до цих божественних смислів. Звідси й така дуже рідкісна (відмінна від інших націй) наша особливість. Всі народи обожають зовнішній світ і природу. В Україні інакше. Зовнішній світ і природа супроводять людину, відповідають на її запити, на її бажання, на її молитву.

Ще однією особливістю українського менталітету є розуміння слова, як духовної зброї. В XVII ст. видатний український релігійний і громадський діяч Лазар Баранович написав книгу „Меч духовний”, де порівнює слово з козацькою шаблею. Слово розумілося як зброя, більше того — відбувалося освячення слова, як духовної батьківщини. Обоження слова спостерігається на всіх етапах української історії. Це також архетип. Шевченко їде в заслання, беручи з собою рідну мову. Таким чином він батьківщину з собою носить. І він створює молитву слова:

*Пошли мені святее слово,
Святої правди голос новий!
І слово розумом святим
І оживи, і просвіти!
(...)
Подай душі убогій силу,
Щоб огненно заговорила,
Щоб слово пламенем взялось,
Щоб людям серце розтопило,
І на Україні понеслось,
І на Україні свяtilось
Те слово, Божеє кадило,
Кадило істини. Амінь.*

Це молитва слова. Мова — не лише спосіб спілкування, це, насамперед, форма культури, якою ми живемо, це спосіб мислення. А значить — і спосіб діяння.

Уже в Київській Русі була мова, схожа на нашу. Академік Леонід Булаховський, видатний мовознавець, провів експеримент. Він проаналізував помилки в написах старослов'янською мовою періоду Київської Русі і довів, що їх могли зробити тільки люди, які мислили українською. Мова не виникає менш, ніж за 500 років. Кажуть, що Шевченко створив українську мову. Це ж не так! Уже Котляревський писав українською! Це така ж дурниця, як і те, що українська культура селянська. Українці є чи не єдиною нацією, яка витримала натиск степу. Навіть китаїці його не витримали. Україну називали Гайдарикою, країною городів, себто міст. Чому? Витримати натиск степу могли тільки укріплені міста-фортеці. Українська культура народжувалася в містах.

Про кілька умов щастя

Вище ми казали про високу духовність, яка базується на вірі, надії й любові. Але не тільки на цьому. Едґар По виділив кілька умов людського щастя. Перша — це спілкування з природою. Якщо у вас депресія і ви залишитесь дома — вона у вас посилюється. Вийдіть у ліс, у поле, до моря. І перед тим, що вище вас, що є абсолютним, перед чим ви можете приклонити коліна, вам стане легше. Це розмагнічує і дає вихід.

Друга умова — це любов.

Третя умова — це повна відсутність марносластва. Марнославна людина не може бути щасливою. Марнославна людина — раба

(Закінчення на стор. 14)

ТРИВОЖНІ СИГНАЛИ

Чому у Вікторії Нуланд закінчилося печиво?

Наталія Балюк

В Україну приїхала помічник Держсекретаря США Вікторія Нуланд. Цього разу без печива, яке понад два роки тому роздавала на Майдані.

Офіційна інформація про зміст розмов американої гості з першими особами нашої держави бідненька і загальна. Обговорювали виконання Мінських домовленостей, надання фінансової допомоги тощо. Таке собі типове бла-бла. Але, окрім сухих офіційних повідомлень, у пресу просочилася інформація про зустріч В. Нуланд з народними обранцями. Про перебіг цієї розмови розповіла представник „Самопоміч”, народний депутат Вікторія Войцицька. За її словами, В. Нуланд закликала депутатів ухвалити зміни до законодавства, щоб на окупованій території Донбасу вже у липні можна було провести місцеві вибори.

„Державний департамент наполягає на тому, що Україна мусить внести зміни до Конституції — з „особливим статусом“ для окупованих територій Донецької і Луганської областей, провести на окупованих територіях вибори найближчим часом і забезпечити амністію бойовикам. Мінські домовленості необхідно імплементувати до кінця 2016 року, альтернативи їм немає. Хоча „Мінськ“ і поганий, але Україна як держава на нього погодилася“, — передала народний депутат слова В. Нуланд.

Але і це ще не всі „гарні“ новини від пані з Америки.

„Нуланд заявила, що ніхто не відведе важкого озброєння. Важке озброєння слід „зачинити“, і за його „зберіганням“ мусить спостерігати спеціальна місія Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЕ). Нам пояснюють, що коли ми проведемо вибори, це створить прецедент, коли російські війська вперше в історії добровільно покинуть територію, яку вони окупували“, — каже В. Войцицька.

Іншими словами, Захід таки вирішив здати Україну на догоду Володимирові Путінові. І вже не маскується, навіть не робить гарної міни. Вочевидь, таке остаточне рішення було ухвалено під час недавньої зустрічі Барака Обами з Ангелою Меркель. В. Нуланд лише довела цю інформацію до відома України. Дала зрозуміти, що виходу у нас немає, треба капітулювати. В липні у Варшаві відбудеться саміт НАТО, де буде вирішуватися доля санкцій проти Росії. Мабуть, Європа і США попередньо домовилися частково ці санкції зняти, але, щоб мати хоч якісь формальні підстави для цього зрадницького кроку, вирішили змусити Україну виконати Мінські домовленості в односторонньому порядку. Мовляв, процес іде.

Цинізм Заходу, звичайно, безмежний, але ще більше обурює безхребетність української влади. Зрозуміло, чому та ж Німеччина чи Франція аж пишуть, так хочуть послабити санкційний зашморг Росії. На владу цих країн тисне великий бізнес, який зазнає збитків через те, що не може торгувати з Росією. Росія — величезний ринок, втрата якого для багатьох світових корпорацій та інвесторів непоправна. Як писав колись Юрій Андрухович, у боротьбі цінностей і цін перемагають ціни.

Яскравий приклад подвійних стандартів і лицемірної політики — історія з будівництвом в обхід

України газопроводу Nordstream-2. Попри санкції проти Росії, попри принципи енергетичної безпеки, яку декларує сам Європейський Союз, вже не кажу про економічні і геополітичні інтереси України та країн того ж ЕС (12 країн звернулися до керівництва ЕС, щоб заблокувати цей зрадницький проєкт), німецькі компанії наполягають на його будівництві. Вочевидь, і вони тиснуть на А. Меркель, аби будь-якою ціною (точніше, ціною інтересів України) розв'язати проблему на сході України. Як не соромляться казати вголос деякі європейські політики, вони вже втомилися від України.

Захід зрозумів, що від В. Путіна нічого не доб'ється, тому вихід єдиний — викручувати руки Україні. Гнуть того, хто гнеться. Україна вже показала, що готова йти на поступки. Причому не на папері, як це робить Росія, а на ділі. Нагадаю, Верховна Рада у першому читанні під натиском президента проголосувала зміни до Конституції, які закріплюють в Основному Законі особливий статус Донбасу (офіційно це називається „особливості місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей“). А це, своєю чергою, передбачає проведення на окупованих територіях виборів до місцевих органів влади.

За цією оманливою вивіскою ховається звичайнісінька легалізація проросійських бойовиків. Щоб втілити цей шахрайський плян В. Путіна у життя, потрібні 300 голосів депутатів Верховної Ради. Їх наразі немає. Візита В. Нуланд — це спроба „прощупати“ народних обранців, а також дати зрозуміти П. Порошенкові, що зміни до Конституції треба таки дотиснути. Як? Це вже його проблема.

Президент України як може її вирішує. Наприклад, „нагнущ“ Конституційний суд, який всупереч законобі і здоровому глуздові вирішив, що наступна чергова сесія Верховної Ради — це не наступна чергова, а одна з... Це абсурдне рішення потрібне президентові (а Конституційний суд завжди точно вловлював бажання влади), щоб не пропало голосування за конституційні зміни у першому читанні. В цілому цих змін на „наступній черговій сесії“ так і не голосували, бо фізично немає 300 голосів. Відтак, згідно з регламентом Верховної Ради, перше голосування мало б анулюватися. А це загрожує зривом Мінських угод, адже українська сторона підписалася під цими вимогами. Україна загнала себе у пастку, погодившись виконувати пункти Мінських домовленостей, які суперечать національним інтересам України. Тепер Захід нас тикає носом у ці ганебні пункти та підганяє, мовляв, ви на Росію не дивіться, а виконуйте свої зобов'язання.

Якими можуть бути наслідки так званих виборів на окупованій території? Страшно подумати. Бойовики отримають статус законної влади. Україні доведеться цю розграбовану і деморалізовану територію фінансувати. По суті, будемо годувати ворога. Це буде постійне джерело небезпеки. Цей гнійник буде пляцдармом для подальшого розповсюдження отрути. Адже „законна влада“ зможе спокійно їздити по всій Україні, бльокпостів не буде. Ми вже бачимо, що робиться в Одесі.

А що В. Путін? Він — в шоколаді. По-перше, вирішує проблему з санкціями. По-друге, при-

(Закінчення на стор. 5)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Вчили українських лікарів

КИЇВ. — Під час чотирьох місій канадських лікарів до України, що були організовані Канадсько-українською фундацією з 2014 по 2016 рік, було підготовлено 97 військових лікарів. Про це 29 квітня повідомила директор гуманітарних ініціатив Світового Конгресу Українців, директор громадської організації „Захист патріотів“ д-р Уляна Супрун. Навчання пройшли лікарі Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ, Національної гвардії, Прикордонної служби та Служби безпеки України. Також був проведений перший курс для цивільних лікарів. Головна мета курсів — навчити надавати допомогу у перші кілька годин після травми. Чотири місії канадських лікарів працювали в Україні з 2014 року та надавали допомогу у проведенні хірургічних операцій пораненим під час Революції Гідності та військовим на сході України. Місії були організовані Канадсько-українською фундацією під патронатом Конгресу Українців Канади та у співпраці з Міністерством оборони України. Фінансову підтримку у розмірі 1.2 млн. дол. для проведення третьої та четвертої місії надав уряд Канади. Також українській стороні було передано медичне обладнання на суму 700 тис. дол. („Укрінформ“)

Зростуть соціальні стандарти

КИЇВ. — 31 травня в Україні зростуть соціальні стандарти — мінімальні платня, пенсія і прожитковий мінімум збільшено на 6 відс. Нова мінімальна платня становитиме 1,450 грн., пенсія — 1,130 грн., прожитковий мінімум — 1,399 грн. Травневе підвищення пенсій стосуватиметься 6.5 млн. людей. Для 3.5 млн. працівників бюджетної сфери платню мають підняти на 6.5 відс. На 2016 рік Національний банк прогнозує інфляцію у 12 відс. Курс гривні тепер — 25 грн. за 1 дол. 31 травня зросла ціна на газ для населення і для підприємств „Теплокомуненерго“, що призведе до підвищення цін на опалення та гарячу воду майже на 80 відс. („Укрінформ“, ВВС)

Довічно засуджена вийшла заміж

ХАРКІВ. — У Качанівській виправній колонії 27 квітня відбулася урочиста реєстрація шлюбу засудженої до довічного позбавлення волі. Вперше в Україні довічно засуджена вийшла заміж. Цей випадок є унікальним для України. З майбутнім чоловіком засуджена познайомилася вже в колонії. Перше знайомство відбулося з фотографії, потім вони листувалися, спілкувалися по телефону. Після реєстрації шлюбу молодим було надано подарункове побачення на три дні. (iPress)

В Україні існує піратство

КИЇВ. — Україна, як і в минулому році, залишається в списку „Priority Watch List“ разом з ще 11 країнами. Про це йдеться в щорічному звіті Торгового представництва США, присвяченому захисту прав інтелектуальної власності в світі. Цей статус сигналізує про недостатній рівень захисту інтелектуальної власності в Україні. Серед причин, через які Україна опинилася в списку: високий рівень використання неліцензійних програм, зокрема в державних органах. Україна створила спеціальний підрозділ для подолання піратства, а робота уряду в цьому напрямі стала більш прозорою, але використання піратських матеріалів в державних органах залишається на рівні 60-80 відс. („Українська правда“)

Привезли фальшиві доляри

ОДЕСА. — До міста 2 травня привезли з території, підконтрольної терористам „ДНР“, 50 тис. фальшивих долярів, повідомила прес-секретар Служби безпеки України Олена Гітлянська. Затримано трьох осіб, які намагалися обміняти високоякісні фальшиві банкноти. Ініціатором оборудки був діючий підполковник одного з підрозділів поліції, який працював в змові з колишніми співробітниками, які залишилися на територіях „ДНР“ та тимчасово окупованого Криму. Зловмисники плянували переправити ще близько 5 млн. грн., що були залишені та пошкоджені спеціальним розчином банківськими установами України при евакуації в ході бойових дій. („Укрінформ“)

Вікторія Нуланд не говорила про дату виборів

ВАШІНГТОН. — 26 квітня у Києві відбулася зустріч помічника Державного секретаря США з питань Європи і Євразії Вікторії Нуланд з представниками парламентських фракцій. За її результатами народний депутат від „Самопоміч“ Вікторія Войцицька, яка була присутня на цій зустрічі, заявила, що США розраховують на вибори на Донбасі вже влітку.

В. Нуланд 27 квітня уточнила, що під час зустрічей з народними депутатами України жодних конкретних дат щодо проведення виборів на непідконтрольних територіях Донбасу не називалося.

„Повідомлення про нашу зустріч з представниками Верховної Ради були неточними, ми не називали конкретних дат щодо того, коли

мають відбутися вибори. Ми абсолютно чітко дали зрозуміти, що для проведення виборів, відповідно до Мінських угод, необхідно забезпечити мир, безпеку, ОБСЕ має отримати доступ, мають бути створені умови для кандидатів агітувати за себе, спілкуватися з виборцями“, — заявила вона у Києві.

За її словами, українська сторона працює над підготуванням таких виборів, але обов'язковою умовою для їх проведення залишається відновлення безпеки на Донбасі, чого зараз там немає.

В. Нуланд також наголосила, що вибори на непідконтрольних Києву територіях Донбасу мають відповідати українському законодавству й міжнародним стандартам.

Радіо Свобода

АМЕРИКА І СВІТ

■ Еспанія видала наказ на арешт росіян

МАДРІД. – Еспанський суд видав розпорядження 3 травня на арешт 12 росіян, включно з деякими високопосадовцями, яких звинувачують у зв'язках з однією з найбільших російських кримінальних угруповань які оперують в Еспанії. Після 10-літнього розслідування діяльності „Банди Тамбова“, еспанська влада хоче, щоб провідники цієї групи – включно з Владиславом Резніком, депутатом Державної Думи Росії – стали перед судом в Еспанії. Серед інших названих визначних російських чиновників до списку звинувачених включено генерала Миколу Аулова, заступника голови Федеральної служби контролю наркотиків Росії, який є колишнім колегою Президента Володимира Путіна з часів КГБ. В. Резнік в минулому заперечував свою вину, а Генеральний прокурор Росії Юрій Чайка сказав два місяці тому, що Росія не дозволить на його екстрадицію. „Банду Тамбова“ очолював Генадій Петров, котрий був заарештований в Еспанії 2008 року разом зі своєю дружиною, але пізніше втік з країни. Членам банди закидають вбивства, нелегальне торгування зброєю та наркотиками, вимагання грошей, обман і відмивання грошей. Суддя Гозе де ла Мата написав в документі, що Г. Петров мав близькі зв'язки з російськими державними чиновниками і користувався підтримкою мережі адвокатів та інших осіб. Він також мав зв'язки з міжнародними кримінальними організаціями. У 2010 році засекречений дипломатичний звіт США назвав Росію „мафіозною державою“, в якій політичні партії працюють „рука-в-руку“ з організованою злочинністю. Деякі прихильники колишнього агента КГБ Олександра Литвиненка, якого російські спецслужби отруїли радіоактивним елементом в 2006 році, кажуть, що він розслідував зв'язок між Москвою та цією еспанською бандою і може тому був замордованим. („Business Insider“)

■ Росія критикує „невдячність“ Литви

СТОКГОЛЬМ. – Міністер закордонних справ Росії Сергій Лавров вважає, що балтійські країни є „невдячні“ Москві за те, що вона їх „відпустила в мирі“ після розвалу СРСР 1991 року. Про це він заявив у інтерв'ю 29 квітня для шведської газети „Дагенс Нигетер“. С. Лавров критикував також Литву, називаючи її „найбільш агресивною русофобською країною“, яка штовхає НАТО в „антиросійському напрямку“. Міністер закордонних справ Литви Лінас Лінкевічюс назвав коментарі С. Лаврова „чистою пропагандою“. Балтійські країни відновили свою незалежність в 1990-1991 роках після 50 років перебування під радянською окупацією. У січні 1991 року радянські війська пробували придушити незалежність Литви, внаслідок чого загинуло 14 осіб, а понад 700 було поранено. („US News and World Report“)

■ НАТО обмірковує розміщення військ

ШТУТГАРТ, Німеччина. – НАТО обмірковує розміщення додаткових військ в Польщі та балтійських країнах, заявив Секретар оборони США Еш Картер під час візиту до Німеччини 2 травня. Він додав, що ці війська будуть ротаційні і є частиною намагання запобігти дальшій російській агресії. Хоч голова Пентагону не подав деталей цих плянів, газета „Вол Стріт Джорнал“ 29 квітня написала, що контингент складатиметься з чотирьох батальйонів, кожний з яких матиме приблизно 1,000 чоловік. Це буде в додатку до спеціальної військової частини в числі 5,000 вояків, яка була створена минулого року для швидкої реакції зі сторони альянсу. США мають приблизно 60 тис. вояків на постійній службі в Європі, а додаткових 4,000 є на ротаційній службі. Е. Картер заявив 3 травня під час відвідин штаб-квартири Європейського командування США в Штутгарті, що Росія порушила міжнародні норми своїми агресивними діями та „брязканням зброєю“. Він додав: „Ми не стараємось зробити з Росії ворога, але не помиляйтеся, ми боронитимемо наших союзників“. („USA Today“, „The Washington Post“)

Збережімо державу від саморуйнації!

Звернення Ініціативної групи „Першого грудня“ щодо нинішньої суспільно-політичної ситуації

Знаком нинішнього часу є тяжка й затяжна боротьба нового зі старим. Так, ми зуміли поламати російські сценарії знищення України як держави, проте багато й втратили. Стаємо сильнішими як нація, проте на нас чекає ще багато політичних пасток. І не тільки на Донбасі чи в Мінську, а й у Києві. Тому наше завдання – не лише втішатися здобутим, а передусім виявити загрози і вчасно неутралізувати їх.

Після Майдану ми втратили багато часу, який мав би бути використаний значно ефективніше. Повторюється стара історія: низька якість еліт призводить до деградації держави, її інститутів. Корисливі інтереси в середовищі політичної класи виявляються сильнішими, ніж тривога за долю народу й державницький інстинкт.

В очах українського суспільства:

- винен президент, який не подав країні такого необхідного нині особистого прикладу жертвості й бачить порятунок ситуації виключно в концентрації особистої влади й ручному управлінні всім – Кабінетом Міністрів, Генеральною прокуратурою, Конституційним судом, ЦВК [Центральною виборчою комісією] тощо;

- винен Парлямент, заля якого часом нагадує ігровий стіл у казино, де правила змінюються залежно від її результату;

- винен Уряд, що під час війни допустив збагачення багатих і зuboжіння бідних;

- винні правоохоронні органи й система правосуддя, які в більшості випадків залишили людину беззахисною, а водночас корупціонерів і бандитів вивели зі сфери дії закону;

- винні олігархи, які не здатні піднятися на рівень державницьких вимог і не відчувають потреби в цьому;

- винен, урешті-решт, кожен член суспільства, який часом впадає в ілюзії щодо швидких змін, байдужіє, ностальгує за патерналізмом.

Як знайти спасенний вихід?

Ми вітаємо завершення прикрої колотнечі довкола нової парламентської коаліції і керівника Уряду. Водночас – добре бачимо, якими крихкими є кулуарні домовленості учасників політичних торгів, які так і не спромоглися відзвітувати про виконання попередньої коаліційної угоди.

Українські обставини не подарують новому Прем'єрові навіть традиційні 100 днів безкричності. Можна намагатися управляти державою в рамках чинної системи, – однак мандат, отриманий усіма гілками влади від народу, радикально інший: суспільство вимагає докорінної зміни цієї системи! І саме за цим критерієм буде оцінювати ефективність керівництва держави. А баянсування між реформаторством і олігархократією – приречене на безславний кінець.

Нинішня система державного управління внутрішньо конфліктна, а тому заражує конфліктністю все суспільство, провокуючи колосальну недовіру до влади з боку суспільства, яке чекає від цієї влади елементарної відповідальності й саможертвості. Брак довіри, націо-

нальної консолідації – головна причина руйнації не лише державно-політичних інститутів, а й загалом суспільного ладу.

Потрібна нова, якісно інша форма правління, яка б убезпечила Україну як від авторитаризму, так і від розповзання країни на сегменти. А постати вона зможе на основі нового суспільного договору, зокрема – загальної згоди всіх, включно з керівними елітами, визнати верховенство права.

Проте чекати на те, що це завдання реалізує хтось інший, означає дочекатися власної погібелі. „Будьте тою зміною, яку хочете здійснити!“ – закликав колись мудрий Ганді. Отож робота

знайдеться для кожного.

На зміну корупційній змові нечестивих має прийти здорова солідарність чесних працівників. Здорові сили є в усіх прошарках суспільства, й саме їх ми закликаємо консолідувати свої зусилля, щоб зупинити саморуйнацію держави. Очікуємо, що з волонтерського руху, який врятував Українську Армію і державу, підуть концентричні кола нових спеціалізованих волонтерських рухів, які задаватимуть нові правила функціонування підприємництва та управлінського апарату, охорони здоров'я і соціального захисту тощо. У кожній сфері суспільного буття мають знайтися ентузіясти-професіонали, які спроможуться на заходи „швидкого реагування“ і зупинять атрофію державних інститутів.

Вся Україна має стати добровольцем. Приклад унікальної самоорганізації Майдану має бути в нас перед очима постійно. Не уповаймо лише на владу. Контролюймо її, підштовхуймо її, змінюймо її, коли треба. Нехай політична класа знає, шкірою відчуває, що присуд історії буде суворий: або слава – або прокляття!

Україну змінить молодь, яка усвідомить своє призначення. Вона не знає смаку рабства, її не сковують давні звички й стереотипи. Її думка свіжа й нестандартна, а дух не пригнічений принизливою покірністю перед злом. Хай же згадає молодь ту присягу, яку вона дала на Майдані: „Ми беремо відповідальність за свою країну!“. Сьогодні наше зближення з європейською цивілізацією перепиняє не Віктор Янукович, а маленькі „януковичі“ в кожному з нас. Чи дозволимо їм те, що не дозволили головному?

Притча про жабку, яка, потрапивши в молоко, невтомно біла лапками, збила масло і врятувалася, знайома кожному школяреві. Згадаймо її сьогодні. Не полишаймо надії і вірмо, що насправді ще нічого не втрачено. Сильний дух і справедливе й любляче серце є найголовнішою нашою зброєю, і її ми не сміємо випускати з рук.

В'ячеслав Брюховецький, Богдан Гаврилишин, Кардинал Любомир Гузар, Іван Дзюба, Євген Захаров, Мирослав Маринович, Володимир Панченко, Мирослав Попович, Вадим Скуратівський, Юрій Щербак, Ігор Юхновський.

Київ

Реванш „Русского міра“ не відбувся

Сергій Горицьвіт

ОДЕСА. – 2 травня, упродовж всього дня, увага української громадськості та світової спільноти була прикута до Одеси, де у вкрай напруженій ситуації і в умовах посилення заходів безпеки біля Куликового поля одночасно проводили свої акції з нагоди других роковин одеської трагедії 2 травня 2014 року місцеві сепаратисти і активісти патріотичних громадських організацій.

Саме Куликове поле весь день було оточене правоохоронцями, які змушені були в такий спосіб реагувати на постійні повідомлення про його замінування. Увечері радник голови Служби безпеки України (СБУ) Юрій Тандем

заявив, що в Одесі було виявлено певну кількість боеприпасів, затримано майже 40 осіб, проти двох відкрито кримінальне провадження, але день пройшов відносно спокійно.

Одесити приносили квіти і покладали їх до імпровізованого меморіалу на трамвайній зупинці біля Куликового поля. Вони виклали з квітів слово „Пам'ятаємо“. Опівдні на віче прийшли близько 3,000 осіб. Сепаратисти скандували: „Одеса – місто герой!“, „Фашизм не пройде!“, „Під Бандерою не буду, подвиг діда не забуду!“. А майданівці заглушали їх гаслами „Слава Україні! Героям слава!“ та співом державного гімну.

(Закінчення на стор. 19)

З ХРИСТИЯНСЬКОГО ПОГЛЯДУ

Діти – наша надія на майбутнє

Любомир Гузар

Кілька тижнів тому були опубліковані мої роздуми „Відповідальність перед Богом“. Підставою для такої теми слугували слова з вступу до Конституції України: „...Усвідомлюючи відповідальність перед Богом...“. Ці слова стосуються всіх громадян нашої держави, незважаючи на будь-які відмінності.

Цього разу хочу поміркувати над дещо іншою за своєю суттю відповідальністю – перед дітьми. Діти – важливі члени нашого суспільства, замислитися про відповідальність перед якими спонукає нас подвійна річ.

По-перше, діти не залишаються дітьми на дуже довгий час, бо процес формування майбутнього громадянина триває приблизно до 25 років.

А по-друге, від їх виховання залежить майбутнє нашого суспільства – держави.

Конкретніше, на що бажаю звернути увагу шановних читачів, – це представлення теми у формі відповідальності супроти дітей та молоді.

Цю відповідальність повинні брати на себе різні групи, які мають вирішальний вплив на розвиток громадян від моменту народження до, приблизно, закінчення навчання чи, іншими словами, до досягнення зрілості.

„Групи“ – це передовсім батьки, а далі – вчителі на різних рівнях, а остаточно – усе суспільство.

Батьки, через яких народжується нова людина або, точніше, через яких людина від Господа отримує дар життя, мають визначальний вплив на розвиток особистості, а властиво – на її подальше життя.

Не беруся детально розглядати, які саме завдання мають батько й мати в перші роки життя дитини. На цю тему існує багато літератури, з якою дорослі повинні ознайомитися, щоб належно виконати своє покликання.

Існують також різні заходи (наприклад, зустрічі для наречених), організовані церковними чи суспільними групами.

Хочу обмежитися в цьому короткому дописі згадкою про два елементи, необхідні в перші роки життя.

Батьки мусять ставитися до своєї дитини як до людини, тобто дати їй відчуття, що вона людина. Завдання, безумовно, дуже складне, але, знехтувавши ним, можна поставити дитину на фальшивий шлях.

Інший необхідний елемент – це виховувати дитину в атмосфері тепла і мудрої любові. Діти, які цього не одержали, – це ті, що в той чи той спосіб втікають з дому і блукають вулицями наших міст.

Нещаслива та дитина, між батьком і матір'ю якої є постійна незгода та непорозуміння, а ще гірше, коли батьки знущаються з дитини – як у фізичному, так і в моральному плані.

Наступна група, приклад якої є дуже вагомий у процесі виховання дитини, – це вчителі початкової та середньої школи.

Починаючи розмову про вчителів, автор цих рядків свідомо вжив слово „приклад“. Бо зазвичай ми вважаємо школу установою, в якій дитина суто дістає знання. Так, знання потрібні, але це не найважливіше в процесі виховання.

Першочерговим є приклад вчителя чи вчительки, який захоплює дитину і зроджує в неї почуття глибокої пошани до своїх шкільних вихователів, такою мірою, що дитина бажає рівнятися на них.

Учитель, який тільки передає інформацію, властиво, мало відрізняється від бездушного комп'ютера. Тому установи, які виховують

майбутніх педагогів, приймаючи абітурієнтів на навчання, повинні звернути особливу увагу на їхні особисті прикмети.

Хотів би додати стосовно вчителів ще одне зауваження. Учитель має втішатися повагою батьків учнів, а батьки – зі свого боку – повинні поважати гідного вихователя їхніх дітей.

У житті молоді людини дуже важливим є період від 12 до 18 років. Це час, коли вже закінчилося дитинство і людина починає критично мислити, розрізняти те, що буде гарні стосунки між людьми, і те, що їх робить один до одного байдужим, безсердечним.

За умови нормального розвитку людина, хоч ще дуже молода, починає захоплюватися тим, що добре, і оминати те, що її вражає. Вона також починає самостійно вибирати, з ким спілкуватися.

Однак, цей приблизно другий десяток життя людини має свої особливості, які можуть серйозно вплинути на її подальший розвиток.

Однією з цих особливостей є вплив батьківського життєвого прикладу. Батьки, закохані в гроші, можуть навіть свідомо передати дітям свій матеріалістичний світогляд.

Навпаки, батьки, які на перше місце в щоденному житті висувають справжні духовні цінності, передають їх як найкращу спадщину своїм нащадкам.

Це передавання позитивних чи негативних вартостей відбувається природним шляхом: що батьки думають, про що говорять, як поведуться – формує їхню дитину. Тож відповідальність батьків стосовно дітей у цей період їхнього життя не перестає бути надзвичайно важливою.

Звісно, не можна закривати очей і на інші джерела впливу на дітей і молоді, серед яких дуже важливими є засоби масової інформації та оточення ровесників. Автор цих рядків сподівається, що для аналізування цього буде інша нагода, хоча вже сьогодні запрошує батьків та інших зацікавлених осіб подумати і робити свої висновки.

Процес виховання далеко не вичерпується з закінченням середньої школи.

Добре впорядковане суспільство, яке буде своє життя на солідних основах, забезпечує собі гарне майбутнє. Однак, даймо ширшу відповідь на запитання: чого можна сподіватися від майбутніх лікарів, юристів, підприємців, науковців, по суті, представників усіх професій, які свої оцінки та дипломи „купили“, а не здобули власним зусиллям?

На превеликий жаль, наша вища освіта веде злочинну діяльність. Наслідки такої безвідповідальності з боку викладачів і керівництва навчальних закладів супроти майбутніх професіоналів чи працівників взагалі годі собі уявити.

Паралельно з цим можна хіба тільки розглядати крайній безлад у політичному житті, який баламутить майбутнє покоління громадян, що все ж таки мріє жити в упорядкованому світі.

Сьогоднішня дитвора повинна бути основою нашої надії на справді краще майбутнє. Тому благаю всіх безвідповідальних батьків та вчителів схаменутися і не розбазарювати єдиний справжній скарб нашого народу. Так хочеться вірити, що зможемо відкинути погане і плекати те, що найкраще, найцінніше.

„Українська правда“, 26 квітня

Любомир Гузар – Верховний Архiepіскоп-емерит Української Греко-Католицької Церкви, Кардинал, Київ.

Чому у Вікторії...

(Закінчення зі стор. 3)

пиняє фінасувати окуповані території. По-третє, де-факто контролює „законно обрану владу“, тобто продовжує будувати там „руський мір“. Єдиний плюс, що він не лізе далі. Але це лише питання часу. Адже Захід вже погоджується на те, аби важке озброєння не відводили, а лише зачохлили. Тобто в будь-який момент, під будь-яким надуманим приводом (або й без нього) В. Путін зможе поновити бойові дії. Саме зараз для П. Порошенка настав момент істини. Це той випадок, коли тре-

ба виявити принципівість і відданість національним інтересам та знайти в собі сили сказати Заході рішуче „ні“.

Все, що нині відбувається на наших очах, до болю нагадує Мюнхенську змову 1938 року. Чим це закінчиться, не важко прогнозувати. Якщо „гнилий“ Захід готовий вкотре обманюватися, то це його проблема. Україна не має права ставити під смертельний удар свою незалежність.

„Високий замок“, 27 квітня

Наталія Балюк – головний редактор газети „Високий замок“, Львів.

АМЕРИКА І СВІТ

Думки американців про ЗМІ

ВАШІНГТОН. – Американський Інститут Преси та агенція новин „Асосіейтед Прес“ провели весною опитування американців про ставлення до засобів масової інформації (ЗМІ). Вислід опитування оприлюднено 17 квітня. Для 85 відс. американців є дуже важливо, щоб щоденні ЗМІ були точними. 77 відс. сказало, що надзвичайно важливим є, щоб ЗМІ подавали повну інформацію. Для 68 відс. прозорість ЗМІ була найважливішою, а для 66 відс. – щоб ЗМІ збалансовано подавали новини. 60 відс. сказало, що для них є надзвичайно важливим отримувати сучасні новини та інформації. 59 відс. американців перевіряють свої ЗМІ кілька разів щоденно, 20 відс. роблять це раз на день. Щодо довіри до американських ЗМІ, 52 відс. мають деяку довіру до них; 41 відс. не мають жодної довіри, а тільки 6 відс. мають багато довіри. (Associated Press)

Генерал звертає увагу на Росію

МОНС, Бельгія. — У своїй останньому інтерв'ю, уступаючи головнокомандувач НАТО, американський ген. Филип Брідлов, сказав що США потребують більше розвідувальних сателітів які зосереджуватимуться на зростаючій військовій потужі Москви. Він пригадав, що під час Холодної війни військові кола США мали 13 тис. аналітиків які зосереджувались на Росії, але до 2013 року їх число зменшилося до 1,000. Від часу російської анексії Криму, ген. Ф. Брідлов відверто говорив про небезпеку з боку „реваншистської Росії“, часто виступаючи з промовами і в Конгресі США про російську агресію в Україні і небезпеку коли не буде задовільної реакції Америки. Після несподіваної інвазії та анексії Криму, виникла суперечка в розвідувальних колах США про те, чи було дано американським цивільним і військовим провідникам пересторогу про пляни російського Президента Володимира Путіна. Але ніхто не перечить, що США зосередили свою увагу на війні в Іраку та Афганістані, а не на Росії. Заступник секретаря оборони США Роберт Ворк сказав у інтерв'ю 29 квітня, що не тільки розвідувальні кола але й американські політики мали хибну думку про наміри Росії перед анексією Криму. Місце ген. Ф. Брідлова перебрав ген. Киртіс Скапароті, дотеперішній головнокомандувач Збройний Сил США в Кореї і один з колишніх головних командирів в Афганістані. Він підтримує надання летальної зброї Україні. Офіційні церемонії передачі командування відбулися 3 травня в Штутгарті в штабквартирі Європейського Командування США, і 4 травня в Монсі в штабквартирі військових сил НАТО. („Wall Street Journal“)

Багато американців не голосуватимуть

АСБИРІ-ПАРК, Нью-Джерзі. – Згідно з опитуваннями, проведеними при кінці квітня компанією „Расмуссен Ріпортс“, якщо на президентських виборах в листопаді будуть два кандидати – Дональд Трамп і Гиларі Клінтон – то 24 відс. виборців не голосуватимуть за них. Вислід опитування були оприлюднені 29 квітня і показали, що Г. Клінтон і Д. Трамп одержали б по 38 відс. голосів. 16 відс. виборців готові в такому випадку голосувати за третього кандидата. Під час останніх 10 президентських виборів у США, тільки 52-62 відс. виборців брали участь в голосуванні. (www.rasmussenreports.com)

Росія застерігає Швецію проти НАТО

МОСКВА. — Міністер закордонних справ Росії Сергій Лавров перестеріг, що Росія здійснить нові військові заходи на своїх північних територіях якщо би Швеція рішила вступити до НАТО. Про це він заявив у інтерв'ю для шведської газети „Дагенс Нигетер“, яке було передруковане 28 квітня російським Міністерством закордонних справ (МЗС). Публічні опитування минулого вересня показали, що внаслідок російської агресії в Україні 41 відс. шведів прихильно ставляться до членства в НАТО, а 39 відс. є проти. У відповідь, МЗС Швеції видало заяву, кажучи що „політику забезпечення Швеції вирішить Швеція, і ніхто інший“. У заяві також підтверджується, що Швеція є „військово позаблочною“ країною. („Newsweek“)

Не усяку пам'ять слід берегти

15 квітня у селі Білогордка Рівненської області на стіні місцевої школи урочисто відкрито меморіальну дошку на честь перебування у селі в березні 1944 року радянського письменника Михайла Шолохова, на той час військового кореспондента. Відкриття цієї меморіальної дошки наводить на роздуми: кого намагаються увічнити в Україні? М. Шолохов користувався особистою підтримкою Сталіна, був лавреатом Сталінської премії у 1941 році, Ленінської премії у 1960 році, двічі Героєм соціалістичної праці, радянським полковником. Присудження йому Нобелівської премії пов'язане з політичним конфліктом.

У 1958 році на Нобелівську премію був номінований Борис Пастернак за роман „Доктор Живаго“. Це викликало рішучу незгоду правителів СРСР. 7 квітня 1958 року до Посольства СРСР у Швеції з Кремля надійшла телеграма: треба пояснити шведській спільноті, що в СРСР високо оцінили б присудження премії М. Шолохову, а „Пастернак як літератор не користується визнанням у радянських письменників і прогресивних літераторів інших країн“. Усе ж нагороду присудили Б. Пастернакові, що призвело до такого цькування лавреата, що він був змушений відмовитися від премії. І тоді премію дали М. Шолохову. Він намагався віддячити Кремлю і у 1966 році на XXIII з'їзді КПРС з приводу засудження письменників Андрія Синявського і Юлія Даніеля назвав їх „молодчиками з чорною совістю“ і пошкодував, що минули роки, коли б вони зазнали б більш жорсткої кари, „коли судили, не спираючись на статті кримінального кодексу, а керуючись революційними відчуттями“. У 1973 році він виступив з осудом Олександра Солженіцина і Андрія Сахарова.

Тепер, коли Україна намагається позбутися пам'яток, встановлених більшовиками на честь своїх вірних прислужників, подія у волинському селі набирає принципового значення. „Свобода“ вже звертала увагу на збереження пам'ятників генералові Іванові Черняхівському, причетному до репресій польського війська. У Києві бережуть біля Верховної Ради пам'ятники „Героям Великої жовтневої соціалістичної революції“ і „Учасникам збройного січневого повстання 1918 року“, біля заводу „Арсенал“ – пам'ятник учасникам антиукраїнського повстання. Варто повернути пам'ятник Олексієві Бобринському, замість якого більшовики поставили Миколу Щорса. Арка дружби народів височіє у Хрещатому парку. Кияни дали їй влучну назву: „Ярмо для українського народу“. Стоїть над Дніпром „Батьківщина-мати“, яка, щоправда, підносить щит і меч у бік сходу, звідки, як відомо, йшли не гітлерівці, а Москва.

У ряді міст ще бережуть пам'ятники чекістам, іншим учасникам поневолення України. Отже, в Україні ще не можуть дати ряди давнішим більшовицьким пам'ятникам. Нині, коли вже дано історично виважену оцінку комуністичній ідеології та злочинам червоного тоталітаризму, настав час позбутися фальшивих, антихудожніх пам'ятників радянської доби. Ці монументи ганьблять Україну перед світом. Навіщо ж до них додавати нові?

ІСТОРІЯ

Чорна таємниця сталінського режиму

Кирило Горбуров

Одна з найбільш трагічних і довгий час злочинно закритих сторінок історії українського народу — голод 1946-1947 років. Як і попередній голод 1921-1923 років і Голодомор 1932-1933 років, третій „радянський“ голод, як його назвали в народі, 1946-1947 років у саме серце зранив села Миколаївської, Одеської, Херсонської, Дніпропетровської, навіть Полтавської областей, південь Буковини, Молдову та інші території СРСР.

Намагаючись нічим не запламувати „успіхи соціалістичного“, а потім і „комуністичного будівництва“, сталінське, а пізніше хрущовське, потім брежнєвське керівництво наклали заборону на цю тему. Про цю страшну біду не дозволялося не лише писати і говорити, а навіть згадувати в офіційних документах, у засобах масової інформації.

Зима 1945-1946 років була мало-сніжною, морозною, з відлигою, після якої наставали заморозки, а квітень, травень і червень були найбільш посушливими за 50 останніх років. Це призвело до ослаблення і загибелі посівів озимих і ярових культур. У окремих районах Миколаївської області така доля спіткала до 30-40 відс. посівних площ. У результаті несприятливих погодних умов зернові культури, що вижили, дозріли на два-три тижні раніше, відповідно, прибирання почалося раніше.

Врожайність на більшості площ становила від 1.5 до 2.5 центнера з одного гектара. При цьому державні пляни віддання зерна колгоспам і радгоспам залишилися без змін. Для Миколаївської області плян було затверджено в кількості 261, 270 тонн зерна.

На 10 вересня 1946 року плян віддання хліба був виконаний на 44 відс., на приймальні пункти здано 141,245 тонн. Господарства здали державі все, що могли, залишивши собі мінімум зерна — на насіння, харчування і пашу. Контролери з центру, органів міліції, служби безпеки за будь-яку ціну „вибивали“ виконання пляну. Але, незважаючи на всі зусилля командної системи, хлібозаготівлі було виконано лише на 65.2 відс.

З виробників вичавлювали до останнього зернятка. За підсумками 1945 року в 462 колгоспах області із загальною кількістю населення 186,310 осіб було видано на один вироблений трудовень від 100 до 400 грамів хліба.

На початок січня 1946 року 86,310 осіб відчували гостру потребу в допомозі саме хлібом. Керівництво області звернулося до керівництва в Києві з проханням про продовольчу позику в розмірі 3,225 тонн на період з 1 лютого до 1 липня 1946 року. Але Москва заборонила це зробити. На селі почався голод.

В той же час критичне становище склалося в тваринництві. Велике навантаження, яке лягло на тяглових тварин, позначилося на їхньому фізичному стані. Випадки вимирання коней зросли до 25 відс.

Голод дався взнаки наприкінці 1946 року. В першу чергу ці явища торкнулися міст. У них вже взимку 1946 року почали вмирати ті, хто не мав права на хлібні картки і не зміг забезпечити собі мінімальний запас продуктів.

У найстрашнішому становищі опинилися діти. Так, 1947 року по УРСР серед дітей віком до чотирьох років померли в містах — 50,601 дитина, в селах — 81,515.

Голод змушував людей іти на порушення закону — крадіжку зерна і продуктів харчування. За неповними даними, 1946 року за крадіжку колгоспного хліба було засуджено по республіці близько 10 тис. осіб, сотні людей засуджено до розстрілу.

У грудні 1946-січні 1947 років у селах Миколаївської області з'явилися десятки тисяч опухлих від голоду людей. У республіці внаслідок голоду зросла кількість хворих на дистрофію: станом на 20 червня 1947 року в УРСР хворих налічувалося 1.154 млн. людей, у тому числі більше 79 тис. — у Миколаївській області. З хворих велику частину становили діти і непрацездатні особи. Решта смертей свідомо „ховалися“ під діагнозами: гіпертонія, пневмонія, гостра серцева недостатність тощо.

Лікарі поділяли аліментарну дистрофію на три стадії: 1-ша, 2-га і 3-тя, які супроводжувалися білковими і безбілковими набряками. 3-тя стадія як найважча вважалася невиліковною. Вона часто ускладнювалася пневмонією, туберкульозом, дизентерією та іншими інфекційними захворюваннями, тому частіше призводила до летального фіналу. Бували випадки, коли при захворюванні на дистрофію 1-ої або 2-ої стадії людина вмирала без медичної допомоги внаслідок фізичного виснаження і нервово-психічного розладу.

Загалом у 1946-1947 роках у наслідок голоду переохворіло на дистрофію 1-ої стадії близько 20 млн. осіб, 2-ої — 5 млн. осіб. і 3-ої стадії — до 2 млн., більшість останніх не вижили.

Люди їли котів і собак, мишей і щурів. Варили „супи“ з кори дерев і коріння рослин. Але найстрашнішими були зафіксовані численні факти людодівства і труподівства. Так, у січні-червні 1947 року в УРСР офіційно було зареєстровано 130 випадків людодівства і 189 — труподівства.

Південні райони нашої області, які мали вихід до узбережжя лиманів і Чорного моря, менше постраждали від голоду, оскільки тут у людей була можливість харчуватися рибою і морепродуктами. Хоча влада всіляким чином контролювала спроби врятуватися, а часто і забирала у мешканців узбережжя здобуті морські продукти.

Чи можна було уникнути трагедії, що розігралася, — післявоєнного голоду? Безумовно, так. Можна було б насамперед перерозподілити зерно, що зберігалося в далеких пунктах зберігання в Сибіру і на Уралі, та спрямувати хоча б мінімальну частину в ті райони, які постраждали найбільше. Загалом у 1946 році на цих переважно непристосованих складах зберігалося 17.5 млн. тонн зерна.

По-друге: зменшити допомогу зерном іншим державам, забезпечивши спочатку потребу свого населення. Незважаючи на тяжке становище охоплених голодом територій, керівництво СРСР через порти південного регіону Миколаїв, Одесу, Херсон, Очаків залізничним транспортом транспортувало зерно за кордон. 1946 року Болгарія отрима-

(Закінчення на стор. 14)

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата:

\$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 Fax (973) 644-9510 E-mail adukr@optonline.net
Передплата	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або її видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Чим нам варто керуватися у листопадових виборах

Гадаю, зі мною погодиться більшість американців українського походження: критерієм для підтримки чи непідтримки того чи іншого кандидата на пост президента США має бути його наставлення до України. Всі інші пункти передвиборних програм мають для нас другорядне значення.

Мабуть, за останнє півстоліття президентські змагання у США не знали такої метушні, як та, що діється на наших очах тепер. З боку республіканців це спричинене, передусім, тією обставиною, що до перегонів зголосилося майже 20 кандидатів. У демократів кандидатів хоч було й менше, зате ситуацію ускладнив той, мабуть, перший в історії, факт, що особа, котра протягом усієї своєї політичної кар'єри окреслювала себе як соціаліста, стала кандидатувати від Демократичної партії.

Що означає бути соціалістом, можна розуміти по-різному. Можна бути європейським соціал-демократом, але можна також бути марксистом. В кожному разі, Берні Сандерс саме соціалістичними гаслами захопив певну частину студентської ідеалістичної молоді. При цьому досить спритно приховав свої минулі зв'язки з сталіністами, а також сумнівні ідеологічні забарвлення своїх економічних дорадників – попри те, що серед них є не просто соціал-демократи, а фактично марксистки. Він проголосив „справедливу“ соціальну революцію, ідеалістичним контекстом залучивши,

чисто по-ленінськи, до справи чимало „корисних ідіотів” – між ними і деяких розумних американців українського походження.

Сьогодні Б. Сандерс перестав бути актуальним, однак не у зв'язку з його політичною орієнтацією, а через велику різницю у кількості делегатів на Демократичну конвенцію між ним та його головним суперником Гіларі Клінтон і, мабуть, якоюсь мірою через свій поважний 74-річний вік.

Щоправда, Б. Сандерс таки спрямував Г. Клінтон у свій „соціальний прогресизм“, але, на мою думку, її ідеологічні засади не надто закорінені, а швидше за все, будуть змінюватися в залежності від конкретної політичної кон'юнктури.

Натомість у республіканців ситуація насторожує. Внаслідок великої кількості кандидатів та суспільне невдоволення партійним естеблшментом залишилося три кандидати, один з них явно переважає. Це відомий мільярдер Дональд Трамп. І це дивує. Адже він недосвідчений як політик і примітивний як людина. Під обіцянку „відновити велич Америки” Д. Трамп пропонує політику ізоляції країни, виступає проти вільної торгівлі – нібито заради збереження праці для американців та захисту американського виробника, не розуміючи, що протекціонізм підвищує ціни. Він також є проти імміграції, навіть легальної, проти втручання у зовнішні конфлікти для оща-

дження американських бюджетних фондів, проти участі США в НАТО. А відповідно – за дружбу з Росією й особисто з Володимиром Путіним.

Багато американців українського походження зареєстровані як республіканці. Не виключено, що дехто з нас і голосуватиме за республіканця Д. Трампа.

Тому пригадаймо собі, що нерідко іронія долі змушує підтримати те, що називається „меншим лихом“. Знаємо, що Г. Клінтон часто користується неправдою, часто говорить те, що слухач хоче чути. Задля фінансової підтримки готова торгуватися політичними впливами. Однак, американські громадяни українського походження – демократи вони чи республіканці, не мають іншого виходу, як 8 листопада проголосувати за Г. Клінтон.

Її позитиви: вона не віддасть Україні москалям, допомагатиме Україні фінансово, а дипломатично – на форумі Організації Об'єднаних Націй та в НАТО. Вона не тільки продовжить санкції проти Росії, а навіть може надати Україні ефективну зброю та іншу оборонну допомогу. Вона знає не тільки хто такий В. Путін, але також усвідомлює, що стратегічно Росія є найбільшою небезпекою для світового миру та американського впливу у світі.

Аскольд Лозинський
Нью-Йорк

Військо спалило моє рідне село Улюч

70 років тому польське військо спалило моє рідне село Улюч.

Наша родина Шляхтичів і Куликів жила до виселення в цьому селі над Сяном. Улюч був дуже великим селом. У ньому було майже 400 хат, в яких, бувало, що жили й дві родини.

Улюч вздовж ріки Сян тягнувся на кілька кілометрів. У 1946 році, на свято Вознесіння, прийшло військо і спалило село, а улючани втікали, беручи з собою таке майно, з яким могли втікати з присілків Кут, Долов, Гуз, Щолтиство, Крайніки, Могилиці, Пасіки.

Над Улючем стоять три гори – Дівина, Сторожиска і Дубник. На Дубнику є досі дерев'яна церква – найстарша на території нинішньої Польщі. Вона побудована в 1510 році.

У селі було кільканадцять родин поляків і може трохи більше євреїв. З оповідань батьків знаю, що взаємини до війни, а також під час війни були добрі. В Улючі всі говорили українською мовою – „по нашому“. В селі жило багато мішаних, українсько-польських родин, була початкова школа. Одним з вчителів був українець Петрушак, родом з Улюча, на жаль, не можу пригадати його імені. У селі було дві церкви. Стара, з 1510 року, про яку я вже згадав, і друга, побудована на початку ХХ ст. Цю другу церкву після нашого виселення польська влада наказала розібрати. І розібрали. До закінчення Другої світової війни в Улючі була парафія греко-католицька, а раніше Улюч і всі околиці села Перемиської єпархії були православні.

В Улючі свідомість національна була дуже велика. Велику заслугу у цьому мали священики. Улючани не вважали себе лемками, називали себе русинами, але скоро стали українцями. І може власне через це Улюч був спалений у 1946 році. Діяли в селі читальня „Просвіти“, „Січ“ і хор був в Улючі, в якому спі-

вав мій тато – Микола Шляхтич. Той хор можна побачити на багатьох фотографіях. Одну таку фотографію я також маю.

Коли назріла небезпека, постала група самооборони від польських боївків і війська.

Для цього було скликано збори селян. В околицях Улюча, а також в самому Улючі УПА проводила бої з польським військом. Але з нашої родини в УПА ніхто не був.

На західні землі нас виселили 27 травня 1947 року. Мої батьки та односельці могли забрати з собою небагато з того, що залишилося після спалення Улюча. Саме військо, як говорили батьки, погано з ними не поводитись. Найгірше було з боївками з сусідніх польських сіл. Ті грабували як могли і скільки змогли. Чого не змогли взяти з собою, то нищили. В Улючі палили не тільки українські, чи

єврейські хати і майна, а також польські.

Найбільше сімей виселено у Вроцлавське і Ольштинське воєводства і небагато – в Познанське, де біля міста Піли. Мою сім'ю поселено в селі Богачів, 25 кілометрів від Зеленої Гури. Перші роки життя наших людей були дуже погані. Коли наших людей привезено на західні землі, в селі вже жили ті, які приїхали у 1945 році з радянської України. Вони самі про себе говорили, що вони „з-за Буга“, з Тернопільщини, де від Монастирськ і Бучача. Вони говорили гарнішою за нас українською мовою і сміялися з нашої мови. Вони майже зовсім не знали польської мови, зовсім не вміли писати і читати. У селі взаємини між селянами були добрі. Ворожнеча приходила з часом, коли вони освоїлися з польською мовою і стали „великими поляками“.

Я відчуваю кривду, яку зроблено мені, моїм батькам та односельцям. Думками дуже часто вертаюся на рідні землі. Про них пишу. Вони мені сняться ночами. Буває, що в снах ходжу доріжками і стежками села. Коли пробуджуюся, знаю, що нема того села, стежки та доріжки заросли бур'янами. Повірте мені, що я кохаю навіть ті бур'яни. Бо вони наші.

Вертаюся до рідного Улюча в своїх молитвах. Мені здається, що ті люди, які там проживають розуміють мене і я їх розумію. Ми не є ворогами. Все таки історія і правда мусить бути тільки одна. І над тим мусить працювати молоде покоління українців і поляків. Я хотів би повернутися в рідне село, в Надсяння. Я вірю, що прийде такий день, коли я буду спроможний доживати своїх років в Улючі над Сяном, під рідним небом.

Василь Шляхтич
Зелена Гора, Польща

Хор в селі Улючі. (Фото з родинного архіву)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Крайова Управа СУМ провела пленум

Марія Поліщук

ПАРМА, Огайо. – 5-6 березня відбувся пленум Крайової Управи Співки Української Молоді (СУМ) в Америці, на який прибули представники з осередків Чикаго, Палатин, Нью-Йорк, Пасейк, Йонкерс, Гартфорд, Клівленд, Філадельфія, Стемфорд, Бофало, Джерзі-Сіті, Гошен та Ірвінгтон. Згідно з статутом СУМ в Америці між крайовими з'їздами, що відбуваються кожні три роки, скликається Крайовий пленум, на якому представники Крайової Управи звітують за роботу впродовж звітного періоду.

Відкрив пленум голова Крайової Управи Юрій Микитин хвилиною мовчанки у пам'ять сумівців, які відійшли у вічність. Згодом сумівським гимном „Вгору прапори” розпочався робочий день.

Багато цікавих та різноманітних подій відбулось у житті сумівської родини, про що і звітував Ю. Микитин. А саме про відкриття нового Відділу „Маріюполь” при Осередку ім. Миколи Павлушкова в Чикаго, вшанування героїв Крут, яке стало традицією для молоді, про участь у благодійній акції „Теплом зігріємо серця”, яку організувала Світова Управа СУМ для допомоги дітям військових, які перебувають на війні, або загинули, обороняючи Україну. Було зібрано та відправлено українським дітям 1,500 подарунків від св. Миколая. Минулого року також була проведена збірка на підтрим-

Учасники пленуму Крайової Управи Співки Української Молоді (СУМ) в Америці. (Фото: Вікторія Кавка)

ку благодійного табору в Україні для дітей-переселенців зі сходу України.

Кожного року навесні у Вашингтоні відбувається Провідницький семінар у Посольстві України в США, у якому беруть участь юнаки та юначки з різних осередків. Для юначок, яким виповнилося 16 років, влаштували Баль Деб'ютанток – величаве свято для учасниць, батьків і всієї української громади.

Ще одне свято – Всеамериканський юнацький Злет, в якому в останніх роках бере участь і юнацтво з Канади при загальній чисельності до 500 учасників.

Таборують сумівці на чотирьох оселях терену, їдуть і в Україну, а саме за спеціально створеною програмою обміну між Україною та США, що є надзвичайною нагодою для здобуття сумівського і життєвого досвіду та можливості зробити внесок на благо України.

Закриється літній сумівський сезон Маніфестаційним Здвигом на Оселі в Еленвілі, Нью-Йорк, де, крім маршу Осередків, відбудуться різні культурно-спортивні заходи.

Щоб краще спланувати свою діяльність збиралися провідники СУМ на сесійних нарадах. Обговорювали як покращити виховні програми, зробити їх більш цікавими для юнацтва та як підвищи-

(Закінчення на стор. 18)

Повідомлення для членів 163-го Відділу УНС

З днем 1 травня 2016 року тимчасово обов'язки секретаря 163-го Відділу перебирає новий секретар **д-р Андрій В. Шуль**. Члени Відділу на річних зборах весною 2017 року проведуть вибори та обери управу.

Просимо членів Відділу звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Andrij V.R. Szul, Esq.
141 E. Main St., P.O. BOX 222
Silverdale, PA 18962-0222

tel.: (212) 677-4422
fax: (212) 898-9040

email: avrszul@gmail.com
ASzul@AndrijVRSzulEsq.com
website: www.AndrijVRSzulEsq.com

Випишіть „СВОБОДУ“!

Ціни за передплату (в американських доларах):

	Рік	Півроку
Член УНСоюзу	80.00	40.00
Не член УНСоюзу	90.00	45.00

☐ Передплата включена ☐ Прошу надіслати мені рахунок

Прошу вислати „Свободу“ на адресу:
(Print in English)

Name: _____

Address: _____

City: _____ State: _____

Country: _____ Zip code: _____

Tel.: () _____

☐ Я є членом УНСоюзу _____ відділу

Відзначили 30-ту річницю Чорнобиля

Віра Боднарук

НОРТ-ПОРТ, Флориди. – Громадський комітет південно-західної Флориди 23 квітня, на відзначенні „Дня Землі“ в „Oscar Scherer State Park“ підготував стіл з експонатами про Чорнобильську трагедію – книжки, летючки, жетони і наліпки. Була велика мапа України, де зазначено Чорнобиль та вражене радіацією довкілля. Тут була також інформація про Україну та сучасну боротьбу за свої кордони українських воїнів з сепаратистами та їхніми помічниками з Росії.

26 квітня священники українських церков у Норт-Порті оо. Іван Фатенко, Василь Петрів та Олег Сацюк відслужили соборну Панахиду за невинних жертв Чорнобильської трагедії у каплиці св. Андрія. Члени Громадського комітету стояли зі свічками під-

час Панахиди, а ветерани – з прапорами.

Після Панахиди громада перейшла до залі Осередку ім. св. Андрія де було підготовлено коротку програму. Голова комітету Віра Боднарук розповіла про Чорнобильську трагедію та її наслідки. Було показано фільм про природу в Чорнобильській зоні, який був виготовлений PBS, як також фільм Ірини Забитко. На закінчення програми було запрошено всіх оглянути експонати про Чорнобильську трагедію, які були показані на „Дні Землі“.

Відзначення 30-річчя Чорнобильської трагедії підготували Неля Лехман, Рома Іуран, Леся Попель, Дарія Томашоска, Анна Мацілінська, Клара Шпічка, Богданна Біловщук, Лідія Білоус, Катя Стецюк, Роман Рондяк, Євген Томашоский.

На відзначенні 30-річчя Чорнобиля (зліва): Неля Лехман, Оксана Лев, Богдан і Віра Боднаруки.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

НОВІ ЧЛЕНИ УНСоюзу

Марко А. Коста, син Стівена та Івонни Костів з Савтгемптон, Пенсильванія, став членом 162-го Відділу УНСоюзу. Його забезпечили дідусь Іван та бабуся Марія Тимчуки.

Християн-Джейсон Кушнір, син Стефанії і Джейсона Кушнірів з Істону, Коннектикат, став членом 162-го Відділу УНСоюзу. Його забезпечили дідусь Юрій та бабуся Йоланта Федорійчуки і прабабуся по материнській лінії Катерина Янковська.

Маркіян-Ярослав Буняк, син Петра Буняка та Христини Дужої-Буняк з Бедмінстеру, Нью-Джерсі, став членом 37-го Відділу УНСоюзу. Його забезпечили дідусь Григорій та бабуся Єлизавета Буняки.

**Майбутнє
своєї родини
забезпечте тепер**

**Отримайте більше
з УНСоюзом**

ДОВГОТРИВАЛІ АНУІТЕТИ

* Відсотки тільки на перший рік
Всі пенсійні рати підлягають змін.
Дійсні не в усіх штатах.

2.5%*
5-РІЧНИЙ

2.75%*
7-РІЧНИЙ

3%*
9-РІЧНИЙ

ЗВЕРТАЙТЕСЯ ДО НАС:
888-538-2833

- Без додаткових адміністративних оплат від продажу і збереження
- 10% можна вибрати без штрафу
- Мінімальна сума вкладки тільки \$1,000
- Довгострокове переривання контракту (вибір грошей) можливе за умов:
 - Поліса дотримується до кінця терміну
 - У випадку тяжкої недуги
 - Вимог старечого дому
 - Медичних видатків, пов'язаних з нещасними випадками

Український Народний Союз, Інк.

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054 • Загальні інформації: 800-253-9862 • Fax: 973-292-0900
www.UkrainianNationalAssociation.org • facebook.com/UkrainianNationalAssociation

Запишіть своїх дітей і онуків до УНСоюзу!

ПОСТАТІ

Сповнене праці життя

Олександр Панченко

МЕЛЬБОРН, Австралія. – У Мельборні живе Федір Габелко, якому 1 березня виповнилося 98 років і який у своєму поважному віці дописує до різних часописів, користується інтернетом, малює картини й самостійно видає україномовний журнал „Прозріння“.

Три з половиною роки тому я випадково зустрів його у Мельборні. Пильно дивлячись мені в очі, він тихо промовив: „Ніколи б не подумав, що зустріну тут свого земляка з Лохвиці. Я до війни був кіномеханіком у поблиському селі Васильки“.

Народився Ф. Габелко у Казахстані, в родині засуджених і висланих царатом в 1905 році Явдохи і Павла Габелків. У 1929-1930 роках влада дуже пограбувала місцеве населення, найбільше киргизів, у яких забрали всю худобу. Половина кочовиків в час лютої зими померла голодовою смертю.

Згодом всі Габелки виїхали на Кубань, де батько знайшов працю на рибному промислі. У 1931 році батько з родиною насмілився повернутись на родинний пол-

тавський хутір Гуляївка. Йому, як репресованому царатом, дали працю лісника і забезпечили житлом. Під час Голодомору 1932-1933 років батько рятував родину, ловлячи рибу в річках Сула та Удай.

У 1934 році Ф. Габелко вступив на робітничий факультет при Лубенському педагогічному інституті, а 1938 року став студентом хеміко-біологічного факультету. Якраз в цей період за наказом Кремля почалась ліквідація хуторів. Ф. Габелко після навчання повернувся вже в Суху Солоницю, у колгосп „Комунар“, куди переселили хуторян, отримав працю рахівника та був завідувачим місцевого клубу.

Під час Другої світової війни Ф. Габелко опинився в Німеччині, працював у фермера. Потім його відвезли в збірний табір для громадян СРСР, а через пару днів привезли в Чехію, де був величезний табір, розділений на декілька секцій. Він під дротами проліз назовні. Протягом тижня дійшов до села Мозам, де раніше працював. Фермер запропонував залишитись в нього прибраним сином.

З цього часу включився в українське життя, допомагав видавати газету „Слово“ – перший часопис еміграції по Другій світовій війні. Потім він заснував видавництво „Дніпро“, де друкували національно-патріотичні твори та переклади англійських письменників.

Доля на довгі десятиліття привела його до Австралії. В Аделаїді він видавав церковно-громадський журнал „Наш голос“, налагодив театральну діяльність, поставивши на аматорській сцені твір Івана Багряного „Розгром“. Під його керівництвом працювали музична, драматична, хореографічна студії.

У Мельборні, куди згодом переїхав, ініціював створення театру ім. Леся Курбаса, у Канбері заснував українсько-австралійське товариство ім. Миколи Лисенка, видавав журнали „Основа“ та „Голос громади“, став ініціатором створення товариства українських любителів театру.

Разом з своєю вірною супутницею у житті співачкою Філонією Габелко за понад 60 років подружнього життя провів безліч заходів на культурно-мистецькій ниві. А як

Федір Габелко у молоді роки.

пішов на пенсію, то повернувся до свого улюбленого малярства, став автором портретів Тараса Шевченка, Симона Петлюри, чудових пейзажів.

У електронному листі до мене 15 лютого Ф. Габелко писав: „Наша біда, що оте малоросійство не може усвідомити сутності святих заповітів Шевченка, що за них – душеубогих – страждав і поневірився на чужині“.

БЛАГОДІЙНИЙ БЕНКЕТ НА ПІДТРИМКУ УКУ

15 травня 2016 р., 1-ша год. п.п.

THE MANOR

111 PROSPECT AVENUE • WEST ORANGE, NEW JERSEY

Др. Борис Лушняк

Проф. Ярослав Грицак

MAKE RESERVATIONS ONLINE! VISIT WWW.UCEF.ORG,
SELECT NJ LUNCHEON TO BENEFIT UCU LINK,
THEN SCROLL TO BUY TICKETS.

Передплачуйте і читайте „Свободу“

- 120 років на службі діаспорі
- найповніша інформація з життя українських громад в Америці
- електронний архів – www.svoboda-news.com

Відділ передплати: **973-292-9800 дод. 3042**

Річна передплата – \$90. Додайте лише \$5 і матимете обидві версії – паперову і електронну

Вшанували героїв Холодного Яру

КИЇВ

Роман Коваль

4 квітня в Києві, в актовій залі бібліотеки ім. Миколи Реріха (директор Іванка Щербина), відбулося засідання Комітету з вшанування борців за волю України „Холодний Яр-2016”.

Члени комітету Леся Островська і Богдан Легоняк доповіли про підготування двох пам'ятників – гайдамацькому ватажкові Гнатові Голому та братам Чучупакам. Заступник командира Центру спе-

ціальної тактичної підготовки „Білий вовк” Андрій Ротач розповів про події, яка відбуватимуться в Черкасах, Мельниках, на берегах Гайдамацького ставу та на хуторі Буда.

Черкаська обласна державна адміністрація фінансувала фестиваль „Холодний Яр-2016”, на який запрошені гурти з Києва, Одеси, Івано-Франківська, Дніпропетровська, Черкас, кобзар Тарас Силенко, оркестра Військового оперативного командування „Схід” та інші.

Нижче вміщені розповіді про вшанування борців за волю України „Холодний Яр-2016”.

ХОЛОДНИЙ ЯР, Черкаська область

Олександр Вівчарик

День 24 квітня виявився напрочуд гарним, сонячним, теплим. Саме цього дня у Холодному Яру на Черкащині було вшановано пам'ять Головного отамана Холодноярської республіки Василя Чучупаки, який загинув смертю героя в боротьбі за незалежність України 12 квітня 1920 року, а також усіх учасників визвольних змагань на нашій землі.

На вшанування приїхали тисячі гостей з різних кутків України. Серед них були учасники війни з російським агресором на Донбасі. Було відкрито меморіальний знак братам Чучупакам у Мельниках Чигиринського району, пам'ятник полеглим воякам на Донбасі на хуторі Буда в Холодному Яру. Також відновлено могилу гайдамацького ватажка XVIII ст. Гната Голого, оспіваного Іваном Карпенком-Карим в історичній драмі „Сава Чалий”.

Майже 100 років тому Трохим Бабенко з села Хрещатик пішов на війну з більшовицькою Росією і став повстанським отаманом „Мліївської Січі” з псевдом „Гнат Голий”. На його відродженій могилі президент Історичного клубу „Холодний Яр” Роман Коваль висловив надію, що хтось із сучасних захисників України продовжить традицію і візьме собі позивний „Голий”.

Відроджена могила Гната Голого. (Фото: Олександр Вівчарик)

На вшанування прибули перший заступник голови Верховної Ради України Ірина Геращенко, Віце-прем'єр-міністр України В'ячеслав Кириленко, провідник Всеукраїнського об'єднання „Свобода” Олег Тягнибок, народні депутати Юрій Левченко і Олег Петренко, міські голови і депутати різних міст і регіонів України.

Гостей вітав голова Черкаської обласної державної адміністрації Юрій Ткаченко.

Холодний Яр п'янив пахощами левурди, різнотрав'я і молодого зеленого листя дерев. До них домішувався запах кулішу з димком. Холодний Яр уже традиційно повнився козацькими вітаннями, а обабіч гайдамацького ставу бігали з дерев'яними шаблями маленькі козачата.

ЧЕРКАСИ

Олександр Костирко

Вшанування героїв Холодного Яру розпочалося 23 квітня відкриттям пам'ятника „Борцям за волю України” – героїв різних часів, також княжих дружинників Київської Русі, гайдамаків, воїнів ОУН і УПА, „Небесної сотні”. Пам'ятник являє собою 15-метрову гранітну стелу, біля підніжжя якої розміщено вісім брил, на яких викарбувані різні етапи боротьби українців за незалежність, а на вершині стели – постать Архистратига Михаїла.

Над створенням пам'ятника працювали черкаські архітектори Юрій Калашник і Василь Дмитренко, а також відомий український скульптор Микола Білик. Звели його за гроші обласного бюджету та меценатів Олега Васецького, Дмитра Кравченка, Миколи Гордія, Віктора Полозова та інших.

Освятити пам'ятник Митрополит Черкаський і Чигиринський Української Православної Церкви Київського Патріархату Іоан, який подякував за участь у освяченні пам'ятника представникам інших українських церков, зокрема, Української Греко-Католицької Церкви.

Під удари тулумбасів „Чорних запорожців” до пам'ятнику поклали квіти Віце-прем'єр міністер України В'ячеслав Кириленко, голова обласної адміністрації Юрій Ткаченко, голова обласної ради Олександр Вельбівець, міський голова Черкас Анатолій Бондаренко та інші представники влади.

„Зараз складний для України час. Ми відкриваємо цей монумент у серці України, в Черкасах, пам'ятаючи не лише про героїв минушини, але й про теперішніх героїв, які зараз день і ніч пильнують від москаля великі українські простори. А москаль не спить, зазіхає на українську землю й надалі. І прикривається різними угодами, прикривається розмовами про права людини, про громадянський конфлікт. Бажання ж в нього одне – відновити своє панування тут, в Україні, щоб в Черкасах не ми з вами стояли, а нога окупанта в брудних скривавлених чоботях. Ми не раз рятували Європу від орди. І зараз наші східні кордони захищають Європу від путінської навали”, – заявив В. Кириленко.

Ю. Ткаченко сказав: „Архистратиг Михаїл з мечем у руці стоїть на сторожі добра і протистоїть злу. Зображення його було на старовинних гербах київських земель і на гербі Черкас, воно відтворене на пра-

Пам'ятник „Борцям за волю України” у Черкасах.

порі прославленого у боях батальйону Національної гвардії ім. Кульчицького”.

Після відкриття всі перемістились на берег Дніпра, в Долину троянд, де зі сцени звучали пісні у виконанні гуртів та окремих співаків з Києва, Одеси, Івано-Франківська, Черкас.

Перший день вшанування героїв Холодного Яру завершився увечері великою смолоскипною ходою. Подібного в місті ще не було. Близько тисячі черкасців вийшли на вулиці міста, щоб взяти участь у ході. Колона пройшла бульваром Тараса Шевченка, скандуючи „Одна, єдина, соборна Україна!” та „Україна – понад усе!”.

Біля підніжжя пам'ятника Богданові Хмельницькому учасники ходи згадали всіх черкасців, які загинули на сході. Для цього зробили перегук з ними. На кожне зачитування прізвища героя натовп скандував: „В строю!”. Далі на честь всіх загиблих героїв запалили вогні. Завершився марш спільним виконанням Молитви Націоналіста та гімну України.

Нагороду колишнього депутата Черкаської обласної ради, загиблого воїна Анатолія Чупилка з рук голови обласної адміністрації Юрія Ткаченка отримав його син Тарас.

Смолоскипна хода у Черкасах. (Фото: Олександр Костирко)

ПОДОРОЖІ

ЗАКАРПАТТЯ – ЗЕМЛЯ ОСОБЛИВА

Олександр Вівчарик

На Закарпатті, в Іршавсько-му районі, я оселився в чудовому санаторії „Боржава”, з якого поїхав у Виноградів. Це місто на кордоні з Угорщиною і Румунією до 1946 року називалося Севлюш, у ньому живе багато угорців, тож місто переважно угорське. Однак, біля санаторію „Теплиця” (наголос на першому складі) мене вітали українською мовою. Пізніше я дізнався, що угорців у місті лише 13,5 відс., а українців – 82 відс.

Закарпаття виявилось надзвичайно цікавим, незвичним краєм. Погода майже як у Криму. Місто зветь-

ся Виноградів, бо тут чудові виноградники. У березні по дворах уже квітли абрикоси. Місцевий санаторій „Теплиця” – кліматобальнеологічний курорт. Основним його лікувальним і оздоровчим фактором є власні термальні і мінеральні води, аналогів яким в Україні немає. Вода має температуру 39 градусів Цельсія і лікує захворювання опорно-рухового апарату, серцево-судинної та периферійної нервової систем.

Споруджено комплекс „Містечко здоров'я”, будиночки якого продають. Вони частково укомплектовані і мають усі необхідні надвірні споруди. У кожний будинок подається звичай-

Святе місце Джублик.

Виноградів – європейське місто. (Фото: Олександр Вівчарик)

на, технічна, термальна і мінеральна вода!

Царську рибу форель вирощують у Броньці. До поїздки в Карпати я ніколи форелі не куштував, хоча знав, що вона знижує рівень холестерину у крові, допомагає роботі головного мозку, зміцнює нерви і артерії. У селі Бронька, що на однойменній річці, розташоване приватне підприємство „Еко пструг”, яке вже 14 років займається розведенням форелі. Як пояснив співвласник господарства Дмитро Продан, риба дуже примхлива до умов проживання і може жити тільки в чистій, проточній, насиченій киснем воді. Така у Броньці. Не дивно, що сюди їдуть туристи навіть з-за кордону.

Підприємство у Броньці продає в рік близько 6 тонн форелі. 70 відс. її купують туристи. З медовухою... Подібних господарств на Закарпатті, на жаль, лише три.

Зачудовані і насичені смачною рибою ми поїхали з Броньки до місця появи Пресвятої Родини, яке зветься Джублик. Це урочище біля села Нижнє Болотне, греко-католицьке місце прощі, де відбулося об'явлення Матері Божої маленьким місцевим дівчаткам Оленці та Мар'янці. Незвичайна подія сталася 27 серпня 2002 року біля джерела, до якого вони часто ходили по воду. Пані стояла на хмаринці, всіяна чудовими живими квітами. Того разу діти злякалися. Вони прибігли додому і розповіли про побачене батькам. Однак ті не повірили. Батько Мар'янки порадив їм, якщо таке ще раз станеться, перехрестити цю особу і себе. Діти так і зробили. Але Пані лише посміхнулася і теж перехрестилася. Дівчатка запитали, як її звати, і у відповідь почули, що вона Пресвята Діва Марія.

У диво повірили священики і Єпископ Іван Маргітійч. 31 серпня 2002 року стало днем, коли вперше у лісі під Джубликом було відправлено Службу Божу.

8 вересня 2002 року над Джубликом „затанцювало” сонце. Воно кружляло, а тоді на його тлі з'явилися різні знаки і букви. Як пояснила Богородиця, то був знак для тих, хто не вірить. Його можна було бачити весь наступний тиждень з різних куточків Закарпаття. Чимало людей дістали тут зілля.

У грудні 2002 року Папа Іван-Павло II прийняв делегацію з Джубли-

ка на чолі з Єпископом І. Маргітійчом і благословив дівчаток. 7 липня 2004 Єпископ Мілан Шашік заснував у Джублику монашу спільноту Згромадження Собору Пресвятої Богородиці, яка поділяється на два монастирі – чоловічий і жіночий. 25 грудня 2004 року від Львова до Джублика проклали Хресну Дорогу Єдності.

До Боржави ми поверталися мовчазні і зворушені.

Мушу написати і про те, що не сподобалося. У Сваляві екскурсовод Михайло Фанта відразу повів мову про те, що на Закарпатті живуть русини, і що це окремих народ. Невже хтось хоче другого Донбасу?

Москва ніколи не забувала про свої „інтереси” у цьому краю і в часи Сталіна, котрий запровадив тут Московський Патріархат, і в часи розвалу СРСР, коли Михайл Горбачов дорікав своїм колегам у Києві, що вони не можуть придумати якийсь удар у спину „клятим націоналістам-галичанам”. Тож місцеві партійні бюрократи Михайло Волощук й Іван Мигович виконали у 1989-1990 роках прохання М. Горбачова і створили політичне русинське товариство в Ужгороді.

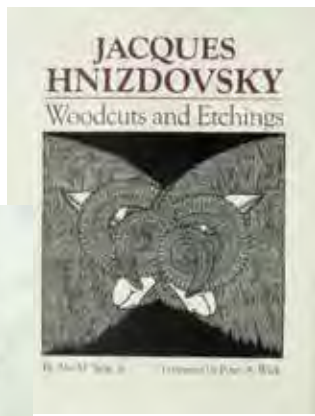
Балачки місцевих екскурсоводів про окремих народ русинів не є такими безневинними, як це може здатися на перший погляд. Вони створюють громадську думку, тло, яке може дати привід російському керівництву „здійснити похід” не лише до Криму, а й до Закарпаття. А політологи наголошують, що з точки зору нестабільності і проявів сепаратизму Закарпаття на другому місці після Криму.

Та заради справедливості зазначу, що усі інші, з ким довелося спілкуватися, були цілком притомними українцями, привітними, працьовитими людьми. Незабутнє враження, приміром, справила зустріч з місцевим вівчарем, невтомним трударем Василем Мотилем. Професіоналом і чудовою, приязною людиною виявився комерційний директор санаторію „Боржава” Олег Гриценко. І подібне можна сказати майже про усіх, з ким довелося зустрітись.

А своєрідним підсумком вражень про людей Закарпаття стала репліка водія автобуса, який віз нас на потяг уже до Сваляви. Коли він почув про мої побоювання сепаратизму на Закарпатті, то сказав лаконічно: „Такого у нас не буде”. „Чому?”, поцікавився я. „Бо Закарпаття не Донбас” – почув у відповідь.

ЯКІВ ГНІЗДОВСЬКИЙ ВІДБИТКИ РИСУНКИ МАЛЮНКИ

Компанія **William Greenbaum Fine Prints** є в бізнесі понад 50 років. В даний час маємо для продажу 50 творів підписаних Я. Гніздовським. Також хочемо купити ще більше його відбиток, рисунків та малюнків.

ВСІ ТВОРИ МОЖНА ОГЛЯНУТИ НА ВЕБ-СТОРІНЦІ
www.greenbaumprints.com

Просимо звертатися з усіма питаннями на
wngreenbaum@verizon.net
або по телефону, 508-284-7036

William Greenbaum Fine Prints
98 South Street
Rockport, MA 01966

Галерія відкрита за попереднім домовленням.

Член: **International Fine Print Dealers Association**

НОВИНИ НАУКИ

На конференції в Мюнхені було 80 доповідей

Олеся Лазаренко

МЮНХЕН. – 8-10 квітня у столиці Баварії відбулась Міжнародна наукова конференція „Українська наука в європейському контексті. Німецько-українські наукові зв'язки“. Організатором цього заходу виступило Німецько-українське наукове об'єднання (НУНО) ім. Юрія Бойка-Блохна на чолі з його президентом Дариною Блохін, а співорганізаторами були Ніжинський державний університет ім. Миколи Гоголя, Запорізький та Ужгородський національні університети, Інститут славистики філософського факультету Університету ім. Масарика (Брно, Чехія). До програми конференції було включено понад 80 доповідей науковців з України, Німеччини, Росії, Чехії.

На урочистому відкритті Міжнародної наукової конференції були виголошені привітання її учасникам і гостям від різних наукових та громадських організацій з України, Росії, Чехії та Німеччини. У залі були німецький і український прапори, виставка українських вишивок XIX-XX ст. родини Душана і Люби Владик, виставки книг та Великодній букет Д. Блохін, що нагадував прийдешні Великодні свята.

Прозвучали державний гімн України і державний гімн Німеччини. Виконала гімн України гостя конференції Тетяна Чертишева (Казань, Татарстан).

На пленарному засіданні були заслухані доповіді Д. Блохін (Мюнхен), Софії Варецької (Львів), Марії Моклиці (Луцьк), Карла Вальтера (Баварський дім „Одеса“, Мюнхен).

Учасники конференції у Мюнхені.

На конференції працювало чотири секції, на яких з доповідями виступили д-р Д. Блохін, Наталія Поплавська (Тернопіль), Валентина Барчан (Ужгород), Марина Варданян (Кривий Ріг), Жанна Янковська (Острого), Олеся Лазаренко (Київ-Берлін), Христина Йордан (Київ), Євген Савенко (Казань, Татарстан), Марія Козак (Ужгород), Евеліна Балла (Ужгород), Наталя Черкасова (Харків), Марта Обераух-Мельничук (Мюнхен), Мар'яна Левицька (Львів), Тарас Федорів (Мюнхен).

На заключному засіданні виступили керівники секцій, де були підведені підсумки роботи конференції за різними галузевими напрям-

ками. Була прийнята резолюція конференції, а також було вирішено видати збірник наукових статей.

Учасники і гості конференції ознайомились з виставкою рідкісних українських, словацьких і чеських вишивок XVIII-XX ст. зі збірки етнологів Д. і Л. Владик (Мюнхен). Художниця і мистецтвознавець М. Обераух-Мельничук (Мюнхен) запропонувала відвідати у віртуальному режимі галерею своїх робіт. Окрасою конференції став концерт, на якому у виконанні Т. Чертишевої прозвучали українські народні пісні та романси.

У рамках конференції була проведена презентація видань НУНО. Президент НУНО проф. Д. Бло-

хін представила ряд цінних монографій з історії української діаспори у світі і зокрема в Німеччині, з історії розвитку українистики в Німеччині та Європі, з історії українців-жертв німецьких концетраційних таборів. Важливим джерелом з діяльності і самого НУНО, і проф. Ю. Бойка-Блохна є збірники, видані в Німеччині та Україні.

Кілька днів було відведено на культурну програму, в рамках якої гості й учасники конференції відвідали у Мюнхені Німфенбурзький замок, Стару, Нову і Модерну Пінакотекі, новочасний Олімпійський комплекс, прогулялися вечірнім Марієнплацом у Старому місті.

Василь Харцієв був ученим і педагогом

Світлана Орел

КІРОВОГРАД. – 28 січня у обласній науковій бібліотеці ім. Дмитра Чижевського відбулися краєзнавчі читання з нагоди 150-річчя від дня народження проф. Василя Харцієва, про здобутки якого на науковій ниві розповіла доцент педагогічного університету Ганна Скланіченко. Річ у тім, що її батько – Володимир Чернецький, теж професор цього навчального закладу, свого часу став першовідкривачем імені свого видатного колеги у радянську добу.

Завідуюча відділом краєзнавства наукової бібліотеки Тетяна Макаро-

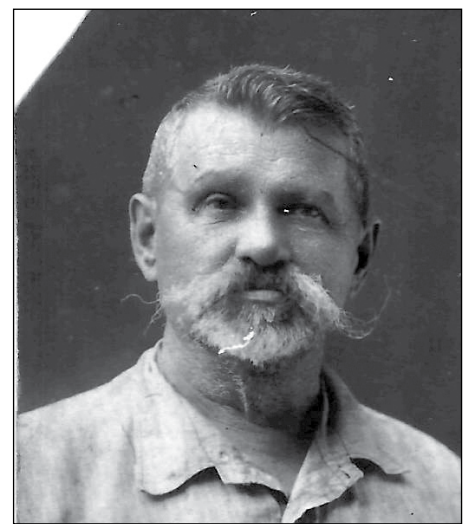
ва продемонструвала виставку, підготовлену з нагоди читань, де чільне місце займає журнал „Мовознавство“ за 1968 рік, у якому була розміщена стаття В. Чернецького про здобутки філолога-науковця В. Харцієва.

Олександр Семененко, автор книги спогадів „Харків, Харків“ згадує В. Харцієва, як улюбленого учня Олександра Потєбні. Дружина О. Потєбні після смерті видатного мовознавця саме В. Харцієва попросила упорядкувати його творчу спадщину. В. Харцієв видав ряд праць свого вчителя, зокрема його „Посмертні записки“. На думку Г.

Скланіченко, саме В. Харцієв заклав основу сучасної порівняльної лінгвістики.

Саме на новаторських началах його педагогічної діяльності зосередив увагу учасників читань краєзнавець Віталій Постолатій. У тодішній Російській імперії існував ряд реформаторських навчальних закладів, до яких належало Єлисаветградське громадсько-комерційне училище. В училище запросили з сусіднього Катеринослава уродженця цього краю В. Харцієва. З його ініціативи в училищі було скасовано поточні оцінки, запроваджено надання психолого-педагогічної характеристики кожній дитині, поширено клубне життя (видання шкільного літературного журналу, проведення вечорів, диспутів). Така педагогіка, вважає В. Постолатій, значно випереджала свій час і була попередницею „Школи радості“ видатного педагога Василя Сухомлинського.

У 1920-их роках, коли училище припинило своє існування, В. Харцієв став одним з засновників Інституту соціального виховання, його першим професором. Період утвердження тоталітарної більшовицької ідеології не міг не позначитися на діяльності В. Харцієва. Його звинувачували, що марксистсько-ленінське мовознавство він замінює потєбніянством. Але у 1926 році він

Василь Харцієв

разом з учителем Дмитром Кучмою заснував перше науково-краєзнавче товариство.

Більшовики арештували В. Харцієва. Проте був уже невиліковно хворий і його відпустили додому померати. Працівник обласного архіву Вадим Колечкін розповів, що у справах репресованих В. Харцієва називали засновником буржуазно-націоналістичної організації.

В. Харцієв помер у 1937 році. Його могила не збереглась. Учасники слухань звернулись до міської топонімічної комісії з пропозицією назвати одну з вулиць іменем філолога, педагога й громадського діяча В. Харцієва, а на приміщенні педагогічного університету встановити меморіальну дошку першому професорові.

Василь Харцієв (в центрі) з майбутніми вчителями.

Як змінювали...

(Закінчення зі стор. 1)

го“ Ю. Луценка в кріслі генпрокурора, бо, мовляв, через нього має намір чинити тиск на негодних йому політиків і політичні групи, – щодо цього думки експертів і всього суспільства розділилися. Одна сторона вважає, що в жодному разі не можна обмежувати президента в його законному праві, інша сторона – за відкритий конкурс, у висліді якого постане один кандидат, і саме його президент повинен буде пропонувати Верховній Раді для ухвалення.

П. Порошенко – проти конкурсу, бо воліє мати незв'язані руки, тому з його парламентського бльоку вийшов проєкт закону, котрий дозволить призначати генеральним прокурором особу без юридичної освіти і без досвіду праці в прокуратурі. Це ще більше обурило опонентів П. Порошенка: як же, мовляв, можна змінювати закони під якусь конкретну людину?

Однак, парламентський комітет з правоохоронних питань, розглянувши цей законопроект, пого-

дився з його доцільністю, визнавши, що напівмафіозну структуру Генеральної прокуратури реформувати зсередини, розірвати прокурорську кругову поруку неможливо, це може зробити лише людина зі сторони.

Ю. Луценко – дуже досвідчений політик, сильний характер – слабкий не зміг би у цей буремний час керувати найбільшою фракцією, в якій далеко не всі одностайні. І він керував нею вміло й ефективно, а проте й це потягнуло звинувачення: Ю. Луценко по-рабськи відданий П. Порошенкові, і цю відданість може перенести й у Генеральну прокуратуру.

Але може і не принести – такої думки дотримується теж багато авторів. Наприклад, відомий публіцист, політичний оглядач Радіо „Свободи“ Віталій Портников певний, що Ю. Луценко як політик завжди був і залишається в певній партійній групі до того часу, поки політичний курс цієї групи збігається з його особистим баченням. Якщо перестає збігатися, він шукає відповідного партійного середовища.

Отже, Україна у випадку призначення Ю. Луценка може одержати

ти не партійного, але політичного генпрокурора, політична позиція котрого покищо збігається з позицією президента. То чому б і не спробувати цей варіант? Тим більше, що виконуючий обов'язки Генпрокурора Юрій Севрук, ставлений приснопам'ятного В. Шокіна, шалено опирається прихованій політиці зі сторони. Значить, боїться, і це добре, Ю. Луценка.

Ухвалений парламентським комітетом законопроект дозволяє очолити Генпрокуратуру людині без юридичної освіти, тобто іншими словами, це може бути людина з-поза системи. Однак, документ стверджує, що ця позасистемна кандидатура не може взяти в команду таких же осіб. Це, звичайно, є неприйнятно для Ю. Луценка, бо він усвідомлює, що страшний прокурорський виродок перекується його відразу наступного дня.

І така ось несподіванка: 21 квітня у Верховній Раді не вистачило депутатських голосів навіть на те, аби згаданий законопроект взяти до розгляду. Ні, вперто не хоче підпадати під лікування цей злочинний „ген“ – пост генерального прокурора.

Як нації...

(Закінчення зі стор. 2)

бажань своїх. Вона робить кар'єру, бажає все нових і нових посад, поки не досягає рівня своєї некомпетентності. Всяка кар'єра закінчується розчаруванням. Тому марнославна людина не може бути щасливою.

І нарешті, потрібно мати духовні цілі. Щастя від цього також залежить. Чим масштабніші духовні завдання ви собі ставите, тим більше у вас умов для щастя. Це напряму пов'язано з питанням смислу життя людського. І це не складно, а, навпаки, дуже просто.

Сенс людського життя полягає в тому, щоб зробити щасливою хоч одну людину. І тоді ви виконаєте своє призначення в цьому світі. Один польський священник був в Парижі. І коли він опинився на мосту Самогубств (так його прозвали парижани, бо з нього часто кидаються в Сену самогубці), побачив людину, що, перекинувшись через поручня, приречено дивилася у воду. Було зрозуміло, що чоловік хоче стрибнути вниз. Священник підійшов до нього і сказав: „Я не буду вас змушувати відмовлятися від вашого бажання, це ваша справа. Але у вашій кишені, напевно, є якісь гроші, вони вам більше потрібні. Он там на розі стоїть жебрак – віддайте гроші йому“. Людина пішла і більше не повернулася. Вона зробила маленьке добро іншому, і це врятувало її.

Сенека пише: „Якщо хочеш бути добродійною людиною, зроби якомога більше добра багатьом людям. Якщо не можеш багатьом – зроби частині людей. Якщо й цього не можеш – зроби ближнім. Якщо й це важко – зроби добро самому собі“. Якщо ти не полюбиш самого себе, якщо не зформуєш самого себе – ти не зумієш полюбити й інших.

Львівський
культурологічний журнал „І“

Сергій Кримський (1930-2010)
– український філософ, культуролог, лауреат Шевченківської премії, Заслужений діяч науки і техніки України.

Чорна таємниця...

(Закінчення зі стор. 6)

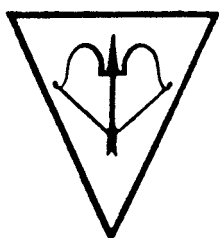
ла 30 тис. тонн кукурудзи, 20 тис. тонн пшениці, потім ще додаткові 40 тис. тонн зерна. Польща отримала в 1946-1947 роках 900 тис. тонн зерна. Зерновий потік лився до Фінляндії, Норвегії, Чехословаччини. Загалом експорт зерна з РСР у 1946 році становив 1.646 тис. тонн, у 1947 році – 1.800 тис. тонн.

По-третє: якби керівництво республіки, Миколаївської області не було б фарисеями, а наполегливо вимагало від центральних органів влади кардинальної допомоги стражденим, а не піклувалося лише про свій добробут, можливо, вдалося б уникнути катастрофічних наслідків цього лиха.

Дуже багато в чому технологія післявоєнного голоду (якщо відкинути розруху, залишену війною, та кліматичні катаклізми) нагадує геноцид 1932-1933 років.

„День“, 4 березня

Кирило Горбуров – український історик, Київ.

ПЛЕМ'Я ПЛАСТУНОК „ПЕРШІ СТЕЖІ“ влаштовує „ДЕННИЙ ТАБІР ПТАШАТ ПРИ ПЛАСТІ“

для дітей від 4 до 6 років, які володіють
(розуміють і говорять) українською мовою

- Дитина мусить мати закінчених 4 роки життя до 31 серпня 2016 р. Вийнятків немає.
- Дитина мусить мати усі приписані щеплення.
- Дитина, яка склала Заяву Вступу до новацтва, не може брати участі в таборах для Пташат.

Табір відбудеться на Союзівці у двох групах:

- від неділі 19 червня до суботи 25 червня 2016 р.
- від неділі 26 червня до суботи 2 липня 2016 р.

У справі кімнат просимо порозуміватися прямо з Адміністрацією Союзівки:
SOYUZIVKA, P. O. Box 529, 216 Foordmore Road, Kerhonkson, NY 12446
(845) 626-5641; www.Soyuzivka.com; Fax: 845-626-4638

- Таборова оплата: \$140.00 (\$20.00 незворотні); оплата за два тижні 270.00 дол.
- Зголошення і таборову оплату (чек виписаний на Plast – Pershi Stezhi) надсилати до:

Mrs. Oresta Fedyniak, 2626 W. Walton Ave., Chicago, IL 60622

Tel.: 773 486-0394 (від 8:00 до 10:00 ранку)

- Реченець зголошень: **16 травня 2016 р.** • Після реченця не приймаємо зголошень.
- Лікарську посвідку НЕ пересилати з анкетною зголошення. Просимо передати при реєстрації.

КАРТА ЗГОЛОШЕННЯ НА ТАБІР ПТАШАТ-2016

Ім'я і прізвище дитини
по-українськи і по-англійськи

Дата народження

Адреса

Телефон E-mail

Просимо залучити посвідку дати народження дитини, яку вписуєте на табір перший раз

☐ від 19 червня до 25 червня 2016 р.

☐ від 26 червня до 2 липня 2016 р.

Величина таборової сорочинки дитини: ☐ 6-8, ☐ 10-12, ☐ 14-16.

☐ Залучую чек на суму \$.....

☐ Резервую кімнату на Союзівці

.....
ім'я і прізвище матері (подати дівоче прізвище)

Завваги

.....

.....

..... Підпис батька або матері

Вісті Фундації ім. Івана Багряного

Травень 2016 року, ч. 188

Народилася національна ідея

Фундація ім. Івана Багряного фінансувала невелику книгу відомого журналіста й письменника Юрія Пригорницького під назвою „Таємниці школи ч. 63“, яка містить нотатки про події, якими нині живе український народ в роки війни. Нижче вміщено частину однієї з статей під назвою „Після Майдану“.

Усі роки в незалежній Україні політики, письменники, активні громадяни розмірковували і дискутували про українську національну ідею. Олії у вогонь плеснув Леонід Кучма, який, балотуючись перший раз у президенти, заявив, зіпсувавши настрій націонал-демократам, що, мовляв, національна ідея у цій країні не спрацювала.

Трохи оголтувавшись від перемоги Л. Кучми на виборах 1994 року (перемоги з отими прикрими словами на електоральному прапорі), прибічники патріотизму почали сперечатися – спрацювала ідея національна, чи не спрацювала. Ось лише не чути було дискусій про те, в чому ж вона полягає, та ідея. Ні Л. Кучма, ні його патріотичні супротивники ніяк не могли ідею сформулювати.

Чверть кроку до істини, зрештою, зробив

тодішній президент, здивувавши згодом усіх якимсь, сказати б, крамольнуватим на той час щодо братерських обіймів висловом „Україна – не Росія“. Збігав час. Національну ідею не сформулювали ні національно свідомий президент Віктор Ющенко, ні Національна Академія Наук. Не встигло затихнути над Євромайданом мільйонголосо „Героям слава!“, аж почалися кримські події, підступна анексія півострова, а тоді кривавий розбій на сході. „Старший брат“ став (навіть для хохлів-малоросів) „старшим катом“, точніше перестав придурюватися, що він рідний і доброзичливий або елементарно порядний і гуманний.

Не бажаючи того, ворог потужно згуртував наше суспільство, зробив населення нацією. І найголовніше – в народі без сторонніх спонук і чиїхось повчань викристалізувалася Українська Національна Ідея: Україна має бути незалежною від Росії! Не просто незалежною, а насамперед – від ворога-сусіда на північному сході. Далі хай промовляє статистика. Цього року серед українців різко зросла кількість прихильників незалежності, що становить рекордні 90 відс. серед дорослого населення України.

Буде книга-реквієм

Всеукраїнський щомісячник „Бористен“ (Дніпропетровськ) готує художньо-публіцистичний збірник „Українські воїни Добра і Правди“. У ньому будуть зібрані історії життя героїв, котрі воювали за незалежність і свободу батьківщини на Донбасі, а також вірші та дитячі листи до військовослужбовців з подякою за їхню хоробрість.

Ця книжка покликана показати людям глибину подвигу сучасних захисників України, сприяти патріотичному вихованню громадян, щоб українська молодь зростала, розуміючи, в якій країні живуть. У збірку історій увійшли також розповіді про тих воїнів, які загинули, але пам'ять про них залишилась.

Авторський і редакційний актив майбутнього видання переконаний, що таких книг має бути якнайбільше. Українські бійці заслуговують на те, щоб про них знали, писали, знімали фільми. Художньо-публіцистичний збірник має стати громадським виданням, тому будемо вдячні за пожертви, котрі ласкаво просимо посилати до Фундації І. Багряного на адресу: Bahriany Foundation Inc., 19669 Villa Rosa Loop, Fort Myers, FL 33967 USA. Імена усіх жертводавців будуть вказані у книзі. Щиро дякуємо за співпрацю!

Фідель Сухоніс,
редактор
Дніпропетровськ

Всеукраїнський конкурс „Іван Багряний: доля і творчість“

2 жовтня виповниться 110 років від дня народження Івана Багряного, видатного письменника і політичного діяча, автора книг поезії і прози. З України письменник був змушений вийти за кордон, але й там, в еміграції, до останнього подиху боровся за незалежність України, соціальний захист знедолених, розкріпачення кожної людської особистості. Художні й публіцистичні твори Івана Багряного видавалися іншими мовами в Європі, США та Канаді.

З метою кращого вивчення творчої спадщини письменника Український фонд культури, редакція газети „Слово Просвіти“ і Фундація ім. І. Багряного (США) оголошують Всеукраїнський конкурс „Золотий бумеранг“.

Узяти участь у конкурсі запрошуємо шанувальників творчості І. Багряного, зокрема старшокласників, студентів, аспірантів, молодих науковців і політиків. Пропонуємо відповісти на такі запитання:

1. Де народився письменник, яке його справжнє батьківське прізвище, в якому часописі, чому, з чийого благословення поет уперше вжив псевдонім „Багряний“? Що, на Вашу думку, означав для нього цей псевдонім, завдавши в еміграції багато нападок і кривотлумачень?

2. Що стало поштовхом для гасла: „Ходи тільки по лінії найбільшого опору і ти пізнаєш світ“? Що означають ці слова, і чи можете Ви їх дотримуватися, як І. Багряний, в наш неспокійний час?

3. За що заарештували молодого поета, змусивши його чекати вироку в камері смертників? Які

поезії всупереч нелюдським, жорстоким умовам були створені в той період?

4. Коли написано роман „Тигролови“, де його опубліковано вперше, чим захопили читачів герої твору, що його було перекладено й видано іншими мовами світу (якими саме і під якою назвою)?

5. Що змусило І. Багряного (і де саме) написати памфлет „Чому я не хочу вертатися до СРСР“? Яке значення памфлету для українців у тодішніх умовах?

Для відзначення 110-ої річниці І. Багряного створено в Україні ювілейний громадський комітет, до якого увійшли письменники, науковці, журналісти, лавреати премії ім. І. Багряного, представники української діаспори та шанувальники творчості письменника. Серед них голова Фундації ім. І. Багряного Галина Воскобійник, Олексій Коновал з США, син письменника Нестор Багряний з Німеччини, Герої України Іван Дзюба, Борис Олійник, Юрій Мушкетик, Іван Драч, Павло Мовчан – голова правління Всеукраїнського товариства „Просвіта“ ім. Тараса Шевченка, головний редактор газети „Слово Просвіти“ Любов Голота, Олександр Шугай – представник Фундації в Києві, Сергій Козак – колишній редактор „Українських вістей“ та „Літературної України“ та директор Інституту літератури ім. Т. Шевченка Національної Академії Наук України Микола Жулинський. На їхні пропозиції будуть проведені круглі столи науковців, політологів, організованих виступи в пресі, по радіо та телебаченні на актуальні теми: І. Багряний і шлях України до самостійності.

Українська мова – мова єднання

Олексій Коновал

Українська мова – це безмежний океан. Вона мелодійна, як пісня солов'їна. Наша мова прекрасна і барвиста, наче дощова веселка. Не можна ходити по рідній землі, не чаруючись виплеканою народом у віках рідною мовою. Тому, щорічно, 21 лютого, ми відзначаємо Міжнародний день рідної мови. Це свято саме тієї мови, якою ми розмовляємо, пишемо, читаємо, декламуємо.

Сьогодні українське слово єднає і дітей, і дорослих з сходу й заходу, півночі та півдня України. Підтримує, допомагає, надихає. І особливо щемно й тривожно, коли звучить воно з дитячих вуст.

22 лютого в музеї-бібліотеці „Просвіта Рівненщини“ відбулася зустріч з наймолодшими дітьми зі сходу, які тепер живуть у Рівному.

Маленькі українці декламували вірші, співали українські пісні та грали в мовні ігри. У день рідної мови жоден з присутніх не залишився без подарунків: заступник міського голови Галина Кульчинська вручила книги про героїв війни, а Катерина Сичик, голова міського об'єднання Товариства „Просвіта“ подарувала дітям іграшки – подарунки від українців з Чикаго, які вони зібрали до новорічно-різдвяних свят.

Якщо запитати: „Звідки проростає любов до рідної землі, до мови?“, то можна почути одну відповідь: „Із сім'ї, від родини, від матері й батька“. Віримо, що вогник любови до рідного слова підтримують батьки. Тож плекаймо разом чудовий сад української мови, донесений до нас із глибини віків. Шануймо мову наших предків! Нехай вона стане мовою наших дітей і онуків, мовою наших нащадків. Хай розквітають шедри суцвіття рідного слова на нашій українській землі, даруючи мир, любов і добро Україні та її дітям! Слава Україні!

Щиро дякуємо за підтримку Фундації!

Від часу появи попередньої сторінки Фундації ім. Івана Багряного прислали пожертви на різні потреби в Україні такі особи: 1,070 дол. – **О. Олексій і паніатка Ніна Лімончинки** для видавництва „Бористен“ на купівлю пачок харчів для воїнів, що воюють проти російських терористів на сході України, 1,000 дол. – **Василь Стан** в пам'ять Ірини Мелешевич – працівниці Національного університету ім. Тараса Шевченка в Києві (по 300 дол. газетам „Літературна Україна“ і „Промінь Просвіти“ в Кривому Розі і Києво-Могилянській Академії та 100 дол. на потреби Фундації), 100 дол. – **Лідія Шаєнко** для лікування вояків в Дніпропетровську, 20 дол. – **Алла Кган** на видання брошури Галини Могилянської „Учителі брехні під маскою „захисників православ'я“.

За прислані пожертви Фундації для журналу

„Березіль“ в Харкові головний редактор Володимир Науменко висловлює особливу подяку в чч. 1-3 журналу **Аскольдові Лозинському, Галині Свічковській, Святославі Караванському, Петрові Китастому, Федорові Гайовому, Марії Фізер та управі Фундації ім. І. Багряного** (усі з США), **Раїсі Харитоновій** з України.

Управа Фундації щиро дякує усім жертводавцям й прохає й далі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, щоб вона могла допомагати видавництвам та пресі України, Лізі Українських Меценатів, яка щорічно влаштовує конкурси української мови, щоб вся людність України заговорила своєю мовою, а не говорила мовою окупанта, що забороняв українську мову протягом 350 років, на потреби раненим воякам, що боронять Україну, та їхнім родинам, сиротам та на інші потреби України та діаспори.

Дописи і листи
до Фундації ім. Івана Багряного,
членські внески і пожертви
просимо посилати на адресу:

Bahriany Foundation
19669 Villa Rosa Loop
Fort Myers, FL 33967

Сторінку редагує Олексій Коновал

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Український дім відкрито у Житомирі

Віталій Мельничук

ЖИТОМИР. – 21 квітня в одній з найкращих історичних будівель міста, в колишньому маєтку нота-ра Філіпова, відкрився центр української культури – Український дім.

Робота з його створення, яку багато років тому розпочали члени Української Гельсінкської Спілки Олександр Батанов, Валерій Колосівський, Юрій Балабан, Юрій Прищепа та інші, два роки тому підтримав Сергій Сухомлин, нинішній міський голова.

Було здобуте у жорсткій боротьбі рішення міської ради (лише з одним голосом переваги – проти були „Опобльок“ і „Батьківщина“) і тепер відремонтовано та оздоблено чудовий будинок, що належить міській громаді.

Над концепцією Українського дому та втіленням її у життя ще потрібно працювати, бо є лише початок. Слід показати глибокий і вільний дух Житомира через відображення в його експозиції внеску міста в боротьбу за українську незалежність.

Наші предки заснували Житомир в 884 році на прикордонній межі Лісостепу і Полісся. Місто постало на крутих, неприступних кам'янистих схилах Замкової гори. Житомир, як і інші європейські міста, що жили за Магдебурзьким правом, мав власні поліцію, суд, виконавчу і законодавчу влади. Його жителі були не кріпаками, а вільними громадянами, яких ніхто не міг покарати чи вбити, або ж забрати їх власність окрім як за рішенням міського суду, чого ніколи не було ні в часи Російської імперії, ні в її спадкоємиці – СРСР.

Житомир був столицею Української Народної Республіки, коли Центральна Рада та уряд УНР перебували у місті 1918 року.

В Житомирі в оселі людини величезної сили духу, прикутого до ліжка трагічним випадком, але незламного волею письменника Євгена Концевича збирався цвіт української нації: В'ячеслав Чорновіл, Євген Сверстюк, брати Микола та Богдан Горині, Іван, Леоніда і Надія Світличні, Алла Горська, Іван Дзюба, Валерій та Анатолій Шевчуки, Любомир Пиріг, десятки інших видатних людей. Їх підписи вишиті на унікальному рушнику, який зберігається сьогодні у вдови Є. Концевича і який мав би зайняти гідне місце в експозиції Українського дому.

Місто було першим в Наддніпрянській Україні і четвертим у всій Україні (після Львова, Івано-Франківська та Тернополя), яке в червні 1990 року підняло над своєю ратушею синьо-жовтий український прапор і всупереч тиску комуністичного режиму дозволило використання в місті національної символіки.

Древня та сучасна історія життя міста, його вільний дух, боротьба житомир'ян за українську незалежність, свободу та гідність, самобутня культура, непересічні житомирські постаті, чарівність, а нерідко й унікальність соціальних, природних, національних, релігійних та культурних умов, заслуговують на глибоке вивчення, пошану громадськості та відображення в експозиції Українського дому в Житомирі.

Віталій Мельничук – Житомирський міський голова в 1990-1992 роках.

Український дім в Житомирі. (Фото: Віталій Мельничук)

Показали Біблію українською мовою

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. – 20 квітня в обласному краєзнавчому музеї відкрилась виставка „Святе письмо українською мовою“, присвячена Біблії. Предоставлено видання Біблії, переклади якої робили Іван Нечуй-Левицький, Іван Огнієнко (Митрополит Іларіон), Михайло Грушевський та інші. Ініціатор та автор виставки – працівниця музею Ольга Мазуренко.

Вражає розмірами факсимільна копія Пересопницького Євангелія XVI ст.. Є Острозька Біблія

– перший друкований твір старослов'янською мовою. Представлене Євангеліє, яке переклав Пилип Морачевський у XIX ст., – книга була заборонена Валуєвським циркуляром і побачила світ лише через 50 років, коли царський синод дозволив надрукувати переклад.

„Такими заходами ми говоримо, в тому числі й нашим сусідам росіянам, які відмовляють нам в окремішності й самостійності, що

(Закінчення на стор. 18)

Працівники Черкаського обласного краєзнавчого музею, які брали участь в організації виставки „Святе письмо українською мовою“ (зліва): Марина Бучеря, Ольга Мазуренко, Тетяна Болох і Тетяна Григоренко. (Фото: Олександр Костирко)

В Одесі співав Бременський хор

Сергій Горицьвіт

ОДЕСА. – У великій залі філармонії 16 квітня відбувся концерт, в якому взяли участь 65 артистів Бременського міського хору під управлінням Яна Гюбнера, а також камерна оркестра філармонії під управлінням Ігоря Шаврука.

Ініціаторами концерту під патронатом Міністра закордонних справ Німеччини Франка-Вальтера Штайнмайера і Канцлера Ангели Меркель стали член Бундестагу Марі-Луїза Бек і президент фестивалю „Odessa Classics“ піаніст Олексій Ботвинов.

Гості виконали шедеври вокально-оркестрової музики, які рідко звучать в Україні, оскільки для їхнього виконання необхідна вели-

ка кількість музикантів. Були виконані твори Йозефа Гайдна, Людвіга ван Бетговена.

Як розповів Народний артист України О. Ботвинов, спільна робота представників двох музичних шкіл була непростю, але дуже цікавою і навіть непередбачуваною. Одразу після концерту О. Ботвинов поділився враженнями: „На сцені філармонії впродовж двох з половиною годин Україна була частиною Європейського Союзу. Через два тижні ми виконаємо цю ж програму в залі, знаменній своєю унікальною акустикою – у Бременській філармонії „Дзвін“.

30 квітня в Бремені не лише відбувся концерт, а й було обговорено подальші плани культурного співробітництва України і Німеччини.

На сцені Бременський міський хор і камерна оркестра філармонії. (Фото: Сергій Горицьвіт)

DNIPRO LLC.

- Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
- Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
- Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ
645 W. 1st Ave.
Tel.: (908) 241-2190
(888) 336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave
Tel.: (973) 916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: (215) 969-4986
(215) 728-6040

**ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ**

*Подбайте про Ваше завтра
вже сьогодні!*

*Відкрийте рахунок ІРА,
щоб забезпечити своє майбутнє
без турбот.*

3.30% APY*

Пенсійні рахунки є забезпечені до 250,000 тис. доларів Державною Адміністрацією Кредитових Спілок - NCUA.

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.

ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251

Вигідно розташовані філії:

КЕРГОНКСОН:

6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: 845-626-2938
Fax: 845 626-8636

ЮНІОНДЕЙЛ:

226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: 516 565-2393
Fax: 516 565-2097

АСТОРИЯ:

32-01 31st Street
Astoria, NY 11106
Tel: 718 626-0506
Fax: 718 626-0458

ЛІНДІНГІРСТ:

225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: 631 867-5990
Fax: 631 867-5989

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
Info@selfreliancenyc.org

ІНТЕРНЕТ:
www.selfreliancenyc.org

**Поза Нью Йорком дзвоніть
безкоштовно:**

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

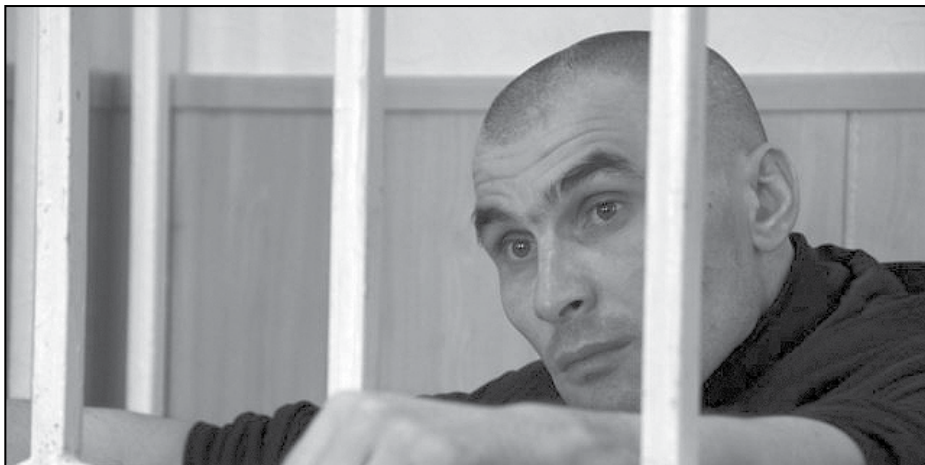
*APY - Відсотки у річному відношенні з нараховуваною дивідендою. Дивіденда - 3.25% нараховувана денно може бути змінена без попередження.

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Засудили Сергія Литвинова

1 квітня у „Свободі“ було вміщено статтю „Юридичний розбій“ про судилище в Росії над громадянином України Сергієм Литвиновим, якого спершу звинувачували у вбивствах на території Донбасу, а коли звинувачення виявилось вигадкою слідчих, приписали розбій, ніби він викрав два автомобілі та побив росіянина. 20 квітня Тарасівський районний суд Ростовської області виніс йому вирок – вісім років і шість місяців позбавлення волі з відбуванням покарання в колонії суворого режиму.

Міністерство закордонних справ України висловило рішучий протест у зв'язку з таким вирокком для С. Литвинова і включило його до списку політичних в'язнів України в Росії. Адвокат С. Литвинова Віктор Паршуткін назвав вирок „ганьбою російського правосуддя“. Він подав апеляцію на вирок російського суду і почав готувати скаргу до Європейського суду з прав людини.

Сергій Литвинов в суді. (Фото: Антон Наумлюк)

„До сьогоднішнього дня в російських судах справи про розбій, базовані тільки на показах потерпілого – у даному випадку вдаваного потерпілого – до розгляду не приймалися. Це перший такий вирок, винесений в російських судах. Але оскільки справа політична, то іншого вироку і очікувати було не можна“, – пояснив В.

Паршуткін.

Адвокат переконаний, що справу С. Литвинова сфабрикували з пропагандистською метою – показати російському телеглядачеві „звірства, що їх скоюють українські військові на Донбасі“.

BBC, „Українська правда“

Крайова управа СУМ...

(Закінчення зі стор. 8)

ти кваліфікацію виховників. Жвакими були дискусії дружинників, де увага була приділена діяльності дружинників по стягах, а саме створенню дружинницьких булав.

6 березня відбулись Богослуження у Соборі св. свщм. Йосафата у Пармі, де о. Богдан Барицький привітав гостей та благословив для успішних нарад та подальшої праці під гаслом „Бог і Україна“.

Пленум зосередився на плануванні наступного Світового Конгресу СУМ, який відбудеться в червні у Випані, Нью-Джерсі. Були обговорені пропозиції змін до Статуту СУМ, а також вибрано делегатів від Крайової Управи.

Під час пленуму делегати спілкувалися у неформальному колі, де можна було краще запізнати своїх друзів, поділитись своїм власним досвідом та, дуже часто, знайти вирішення деяких питань. Відбувся перегляд фільму „I am a Ukrainian“, події якого не залишили нікого байдужими.

Показали Біблії...

(Закінчення зі стор. 16)

ми маємо свою мову, на нашу мову перекладено Священне Писання, ми своєю мовою молимося Богові, і ніколи не відмовимося від цього надбання. Зараз дуже важливою є віра для всього суспільства, а в першу чергу для бійців, тому наші священники, озброєні словом Божим, вірою, їдуть на війну“, – сказав на відкритті виставки Митрополит Черкаський і Чигиринський Української Православної Церкви Київського Патріархату Іоан.

„Ще у кінці XVIII ст. одним з перекладачів так званої Лизаветинської Біблії був уродженець Орловця на Черкащині Яків Блоницький, – розповів професор Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького Володимир Поліщук. – У XIX ст. разом з Паньком Кулішем та Іваном Пулюєм над перекладом Біблії активно працював наш земляк Іван Нечуй-Левицький. Іван Огієнко, чие ім'я було довго заборонене в Україні, науковець і церковний діяч, також відомий перекладач Біблії, має черкаське коріння. Його прапрадід Максим Огієнко походить із Кліщинця Чорнобаївського району. Це село свого часу не визнавало царя Петра, а підтримувало Івана Мазепу. Та й Григорій Сковорода на Черкащині провів п'ять років і написав „Сад Божественних пісень, прозябший із зерен Священного писання“.

Настоятель парафії Пресвятої Богородиці Української Греко-Католицької Церкви у Черкасах о. Юліян Шеремета поділився радістю, що вийшов друком сучасний переклад Біблії д-ра богослов'я Рафаїла Турконяка.

Серед подарунків, які цього дня було вручено музеєві, було видання Нового Заповіту для українських військових – воно не мокне, тож його можна читати за будь-якої погоди. Цю книгу подарувала засновник благодійного фонду „Час надії“ Лариса Когут.

На виставці оформлений куточок, присвячений капелянам, які підтримують бійців у такий нелегкий період.

Закликаємо Сеньйорів!

Приїжджайте з друзями!

Цікаві, навчальні лекції, смачний харч, приязний настрій та приємний відпочинок у мальовничому куточку!

Конференція Сеньйорів

Від неділі, 12 червня до п'ятниці, 17 червня, ц.р.

Реєстрація – неділя, 4 год. по пол.

Члени УНС – одна особа -	\$600	Дві особи - \$520 від особи
Не члени УНС – одна особа -	\$655	Дві особи - \$540 від особи
Члени УНС – за одну ніч -	\$175	Дві особи - \$145 від особи
Не члени УНС – за одну ніч -	\$180	Дві особи - \$155 від особи

Побут включає 5 нічлігів, харчування від понеділка зі сніданком до п'ятниці з полуденком. Включає бенкет, доповіді, розвагові програми, податки та чайові.

Бенкет – четвер, 16 червня, ц.р. – \$60 від особи
Не забудьте вишиванки на бенкет!

Soyuzivka Heritage Center
216 Foordmore Rd, Kerhankson NY, 12446
845-626-5641

За інформацією-
otrytjak@unamember.com
Оксана Тритяк 973-292-9800, ext. 3071

По можливості, будь ласка, привезіть ваші „скарби“ на ліцитацію.

Спонсор- Український Народний Союз

Бінго, ліцитація!
„Здоровість“ часника!
Способи відмолодження!
„Wine raising“ з вечерею!

Реванш „Русского міра“...

(Закінчення зі стор. 4)

Напередодні Київ відсторонив обласне управління поліції від керівництва операцією у забезпеченні правопорядку в Одесі й взяв цю справу в свої руки. Цього дня Одесу патрулювали та охороняли правопорядок 3,000 поліцаїв, 500 національних гвардійців, понад 1,000 співробітників батальйонів особливого призначення, були також задіяні представники громадських формувань і понад 30 одиниць бойової автотехніки.

Серйозних порушень правопорядку вдалося уникнути завдяки злагодженим діям правоохоронців.

Радник Міністра внутрішніх справ Зорян Шкіряк повідомив, що опівдні до Одеси для участі в сепаратистській акції прилетіли народні депутати „Опозиційного блоку“ Юрій Бойко і Вадим Новинський, але активісти зупинили їх у приміщенні летовища і змусили чартерним рейсом повернутися до Києва. З. Шкіряк подякував українським патріотам за витримку, розуміння, дотримання правопорядку і законності та співпрацю з правоохоронними органами.

З ганьбою вигнали з Одеси Таїсію Повалій, яка тривалий час відсиджувалася у Росії, а тепер прибула з квітами для покладання на Куликовому полі. На вимогу активістів Ю. Бойко і В. Новинський перед вилетом приховали з собою

співачку та її чоловіка Ігоря Ліхуту. Цього дня в Одесу не пустили путінського пропагандиста і провокатора з Німеччини Сааді Ісакова. При проходженні паспортної контролю йому за поданням СБУ заборонили перетинати кордон України.

Прибув до Куликового поля провідник одеської організації партії „Опозиційний блок“ Микола Скорик. Під вигуки „Ганьба!“ політик залишив місце зібрання.

На „Потьомкінських сходах“ активісти виклали напис: „Порошенко покриває вбивць“. Вони вимагали негайно розпочати виявлення людей, які убили і спалили одеситів 2 травня 2014 року.

Активісти Євромайдану вшанували пам'ять своїх побратимів, які загинули 2 травня 2014 року в центрі міста. На розі Дерибасівської та Преображенської вулиць вони поклали квіти до імпровізованого меморіалу, присвяченого Євромайданівцям Ігорю Іванову і Андрію Бірюкову.

„День пройшов у місті спокійно і мирно, – сказав увечері голова обласної адміністрації Михайло Саакашвілі. – Я хочу подякувати одеситам і сказати: ви найкращі. Ви показали всьому світові те, чим завжди славилось наше місто – гостинність, відкритість, привітність і зрілість. Одеса хоче розвитку, спокою, чекає інвесторів, відпочиваючих, просто гостей, з упевненістю і оптимізмом дивиться в майбутнє. Одеса – мирне місто“.

Пам'ять загиблих 2 травня 2014 року в Одесі вшанували на вічу-реквіємі на Грецькій площі. (Фото: „Кореспондент“)

В пам'ять Зеновія Стельмаха

Олена Папіж

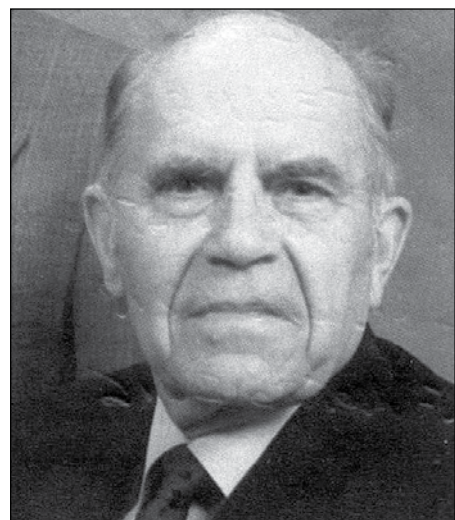
Кожна людина, яка знала св. п. д-ра Зеновія Стельмаха, збереже пам'ять про нього. І ось такою я тут між ними. Я завжди буду вдячна моїм добрим приятелям за їх поміч мені, яку я від них одержала. Д-р З. Стельмах був моїм сусідом з України. Жив на хуторі у віддаленні від нас на 10 кілометрів по сусідстві з Золотниками, яке ми звали містечком на нашій Підгаєччині.

Родина Стельмахів на цілу околицю була знана і всіма шанована. У родині були дві дочки і троє синів. З. Стельмах народився 1 вересня 1918 року. Початкову освіту здобув у Золотниках, але батьки, маючи родину у Польщі, послали двох синів до родини і до школи. Коли почалася війна, З. Стельмах повернувся в Україну.

На еміграції З. Стельмах був у таборі Реґенсбург. У США закінчив студії у Мишиґенському степітовому університеті у 1955 році докторатом. Викладав у Гайленд-Парк коледжі і в Овкланд Комюнеті Коледжі, звідки пішов на емеритуру.

Він був активний у церковних і громадських організаціях. А саме був членом управи Головного комітету підгаєчан і членом Редакційної колегії. Багато років був секретарем, а теж касиром.

Завдяки родині Стельмахів, було перевидано Образ Зарваницької Божої Матері із підписом Йосифа Сліпого та старанням Сестри

Св. п. д-р Зеновій Стельмах

Софії яка працювала у Римі. Образ у накладі 5,000 примірників було переслано на Україну, а головню до Зарваниці.

Після студій, у 1958 році, З. Стельмах одружився з Оксаною Дудкевич. Вони прожили щасливо 58 років та виховали доню Соною та сина Адріяна. Д-р З. Стельмах помер 25 лютого 2016 року і залишив у великому горі дружину Оксану, сина Адріяна, дочку Соною з чоловіком Брамом Клиффордом, внуків Матея, Стефанію і Павла Клиффордів, дальшу родину в Америці і Україні. Як землячка з нашої Підгаєччини, складаю щирі співчуття усій родині покійного не лише від себе самої, але від всіх підгаєчан, розкинутих по світі і на рідній землі.

Вічна Йому пам'ять!

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available
anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами на цвинтарі в С. Бавнд Бруку і перенесенням тлінних останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ
З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ
ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ,
СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРґУ ТА ІНШИХ.

Oblast Memorials

PO Box 746, Chester, NY 10918

845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

ЦІНИ НА ПЕРЕДПЛАТУ НАШОЇ ГАЗЕТИ

ДРУКОВАНА „Свобода“ (на папері)

Члени УНСоюзу		Не-члени УНСоюзу	
Рік	Пів-року	Рік	Пів-року
80 дол.	45 дол.	90 дол.	50 дол.

ЕЛЕКТРОННА (www.svoboda-news.com)

40 дол.* на рік для всіх

* Ціна передплати електронної версії зменшилася з 65 до 40 дол.

Передплатити можна кредитовою картою з веб-сторінки www.svoboda-news.com, або зателефонувавши до відділу передплати на 973-292-9800, дод. 3040).

ДРУКОВАНА І ЕЛЕКТРОННА

Члени УНСоюзу		Не-члени УНСоюзу	
Рік	Пів-року	Рік	Пів-року
85 дол.	50 дол.	95 дол.	55 дол.

Для тих читачів, котрі отримують друковане видання, передплата електронної версії „Свободи“ коштуватиме всього на 5 дол. більше.

Відділ реклами – 973-292-9800, дод. 3040

Інтенсивні Курси Англійської Мови

Всі рівні володіння мовою • Англійська мова для підприємництва
Вдосконалення вміння писати і читати • Підготування до іспиту TOEFL
Повний вибір курсів Apple iMac Photoshop та Office for Mac
"English through the Arts" - Центр Діяльності

Spanish-American Institute

служить міжнародним студентам на Times Square від 1955 р.

215 West 43 Street, Times Square, NY 10036

Тел.: 212-840-7111 • Факс: 212-719-5922

Info@sai2000.org • www.sai2000.org

SKYPE: StudentClub • www.FaceBook.com/StudentClub

*This school is authorized under Federal Law to enroll non-immigrant alien students.
Registered by the Department of Education of the State of New York.*

2200 Route 10 West, Suite 109
Parsippany, NJ 07054
(973) 538-3888 • Fax: (973) 538-3899

ROXOLANA

INTERNATIONAL TRADE, LTD
e-mail: roxolanaltd@roxolana.com
web: www.roxolana.com

ПАКУНКИ В УКРАЇНУ

МОРЕМ • АВІА

Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS.
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуючись нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте: (973) 538-3888.
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталога.
- Медикаменти на замовлення до України.

ROXOLANA Travel

- У нас можна замовити авіаквитки на будь-які авіакомпанії до більшості європейських країн.
- Візові послуги до України (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на літовище.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

ROXOLANA Money Service

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В УКРАЇНУ:

\$100 - \$7	\$500 - \$12	\$900 - \$20
\$200 - \$10	\$600 - \$15	\$1000 - \$20
\$300 - \$12	\$700 - \$17	\$1500 - \$37.50
\$400 - \$12	\$800 - \$17	\$2000 - \$50

Маємо ліцензію на пересилку доларів. Також пересилаємо в інші країни.

* Додаткова оплата за доставку. Існують певні обмеження.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний“ з каталога

вміст пакунка:

борошно - 20 ф., гречка - 10 ф.,
олія - 1 галлон, тушонка - 3 ф., саямі - 3 ф.,
родзинки - 3 ф., дріжджі - 1 ф.,
кава мелена - 2 ф., шоколад - 2 плитки.
Ціна \$99 за 51 ф.

1-888-PAKUNOK (725-8665)

Пошукуємо няню яка говорить українською мовою до опіки двох 7-місячних дівчаток-близнюків у Нью-Йорку. Потрібні досвід праці з малими дітьми та рекомендації. Писати: nyfamily1019@gmail.com

Продається просторий, відремонтований апартамент в Українському Селі (Somerset, NJ). 2 спальні, вигідні умови проживання. Затишне, мальовниче місце. Ціна за домовленням.

Тел. 908-642-0843, 908-642-0130

ARKA

Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.

89 East 2nd St., New York, NY 10009

Тел.: (212) 473-3550

ФУНДАЦІЯ
УКРАЇНСЬКОГО
ВІЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ
ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!

Ukrainian Free University
Foundation, Inc.
P. O. Box 1028, New York, NY 10276

ХРИСТИНА БРОДИН

Ліцензований Продавець
Страховання Життя

CHRISTINE BRODYN
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Тел.: 973-376-1347

СТЕФАН ВЕЛЬГАШ

Ліцензований Продавець
Страховання Життя

STEPHAN J. WELHASCH
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

548 Snyder Ave., Berkeley Heights, NJ 07922
Тел.: 908-508-1728 • Fax: (973) 292-0900
e-mail: swelhasch@gmail.com

Selfreliance
Ukrainian American Federal Credit Union

30-тилітній Мортгедж

3.90% APR*

Відсотки

ЗМІНЮЮТЬСЯ

Завітайте на нашу веб-сторінку, або проскануйте "QR code", щоб дізнатись сьгоднішні мортгедж пропозиції.

**Згадайте цю рекламу,
отримаєте \$50 знижку за кошт оцінки!****

Поговоріть з нашими спеціалістами
по мортгеджах, тел 773-328-7500 x283

302 E. Army Trail Rd., Bloomington IL 630-307-0079
5000 N. Cumberland Ave., Chicago IL 773-589-0077
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine IL 847-359-5911

Selfreliance.Com

2332 W. Chicago Ave., Chicago IL 773-328-7500

734 Sandford Ave., Newark, NJ 973-373-7839
558 Summit Ave., Jersey City, NJ 201-795-4061
60-C.N. Jefferson Rd., Whippany, NJ 973-887-2776

Пропозиція стосується тільки однорідних будинків або багатоквартирних будинків не більш ніж 4-ох помешкань, коли в одному проживає власник. *На день 10 березня 2016 р. процентна ставка на 30-річний "FNMA qualified" особистий мортгедж до максимальної суми \$417,000 із 80% позиченої суми порівняльно з вартістю будівлі (LTV) становить 3.90% у річному відношенні (Annual Percentage Rate (APR)); місячні оплати на мортгедж в сумі \$100,000 при вищеподаних умовах вносять \$470.24. Оплата за апликацію \$200.00 плюс. Місячна оплата не включає кошти оплат за податки й страхування дому; коли включити суму податків і страхування, місячна оплата буде вища. **\$50.00 знижка за кошт оцінки (appraisal) буде зарахована як кредит при отриманні мортгеджу (closing). Мортгедж можуть отримати тільки члени кредитівки, що живуть у визначених географічних місцевостях. Умови щодо процентної ставки і вимог можуть змінюватися без попередження. Вимагається оцінка фінансової спроможності і підтвердження кваліфікацій. За докладною інформацією телефонуйте на безкоштовний номер 1.888.222.8571.

